

LA/Petri Jääskinen/pm

21.4.1981

Osoite
Senaatintori

00520 HELSINKI
HELSINGFORS 52

Puhelin
Telefon

1511

Työeläkelaitoksille

SAIRAUSVAKUUTUSLAIN JA TYÖNTEKIJÄIN ELÄKELAIN MUUTOKSIA SEKÄ ERÄITÄ
NIIHIN LIITTYVIÄ LAKEJA

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen laeiksi sairausvakuutuslain ja työntekijäin eläkelain muuttamisesta sekä eräksi niihin liittyviksi laeiksi. Esitys liittyy osana niihin sosiaaliturvaa koskeviin muutoksiin, joista on sovittu vuoden 1981 tulopoliittisessa kokonaisratkaisussa.

Esityksessä ehdotetaan sairausvakuutuslain mukaisen päivärahan määräytymisperusteiden muuttamista, jolloin päivärahan korvaustasoa nostettaisiin nykyisestään. Uudistus koskisi myös äitiyspäivärahajärjestelmää.

Lisäksi ehdotetaan sairausvakuutuslain mukaisen päivärahan muuttamista ensisijaiseksi korvaukseksi työeläkkeisiin nähden. Samoin ehdotetaan eräitä muutoksia päivärahan suoritusajan laskemista koskeviin säännöksiin.

Sairausvakuutusjärjestelmän muutoksista aiheutuu myös tarkistuksia työeläkelakien niihin säännöksiin, jotka koskevat työkyvyttömyyseläkkeen alkamisajankohtaa ja tämän eläkkeen suhdetta sairausvakuutuslain mukaiseen päivärahaan.

Esitykseen sisältyy ehdotus myös laiksi tulo- ja varallisuusverolain muuttamisesta, jonka mukaan sairausvakuutus- tapaturmavakuutus- ja liikennevakuutuslain mukaiset etuudet saatettaisiin verotettavaksi tuloksi.

Esitetyt muutokset on tarkoitus saattaa voimaan vuoden 1982 alusta. Eläketurvakeskus antaa muutoksista erillisen yleiskirjeen lainmuutosesityksen tultua hyväksytyksi.

ELÄKETURVAKESKUS

LIITE

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi sairausvakuutuslain ja työntekijäin eläkelain muuttamisesta sekä eräksi niihin liittyviksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esitys liittyy osana niihin sosiaaliturvaa koskeviin muutoksiin, joista on sovittu kuluvan vuoden tulopoliittisessa kokonaisratkaisussa.

Esityksessä ehdotetaan sairausvakuutuslain mukaisen päivärahan määräytymisperusteiden muuttamista. Tämä merkitsisi päivärahan korvaustason nostamista nykyisestäään. Uudistus koskisi myös äitiysrahajärjestelmää. Lisäksi ehdotetaan sairausvakuutuslain mukaisen päivärahan muuttamista ensisijaiseksi korvaukseksi työeläkkeisiin nähden samoin kuin eräitä muutoksia päivärahan suoritusajan laskemista koskeviin säännöksiin. Sairausvakuutusjärjestelmän muutoksista aiheutuu myös tarkistuksia työeläkelätkien niihin säännöksiin, jotka koskevat työkyvyttömyyseläkkeen alkamisajankohtaa ja tämän eläkkeen suhdetta sairausvakuutuslain mukaiseen päivärahaan.

Tämän uudistuksen tarkoituksena on paran-

taa pitkäaikaissairaiden ja äitiysrahansaajien toimeentuloturva siten, että etuudet mahdollisimman hyvin suhteutetaan korvattavaan ansionmenetykseen. Uudistuksessa paranevat etuudet kaikkiaan noin 163 miljoonalla markalla vuodessa. Sen lisäksi suurituloisten lyhytaikaissairaiden nykyisistä korvauksista se osa, jonka on katsottava ylittävän heille aiheutuneen ansionmenetyksen, siirtyisi edellä mainituille pitkäaikaissairaille ja äitiysrahansaajille, joiden sosiaaliturva on selvästi kaventunut 1970-luvulla. Viimeksi mainittu etuuden lisäys olisi arviolta noin 250 miljoonaa markkaa.

Esitykseen sisältyy ehdotus myös laiksi tulo- ja varallisuusverolain muuttamisesta, jonka mukaan sairausvakuutus-, tapaturmavakuutus- ja liikennevakuutuslain mukaiset etuudet saatettaisiin verotettaviksi tuloiksi. Muutokset on tarkoitus saattaa voimaan vuoden 1982 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

1.1. Sosiaalietuuksien veroväpau

Sosiaalietuuksien veroväpau on johtanut 1970-luvun rahanarvon heikkenemisen ja veroasteen nousun myötä tilanteeseen, jossa lyhytaikaiset korvaukset etenkin suurituloisilla ovat nousseet menetettyä työansiota korkeammaksi.

Etuuksia ei enää ole voitu korottaa siten, että pitkäaikaissairaiden korvaustaso olisi säilynyt edes entisellään. Ansioon suhteutettu korvaustaso on pitkäaikaissairailta alentunut kolmannekseen 1960-luvun tasosta.

Muissa Pohjoismaissa kaikki sosiaalietuudet on 1970-luvun kuluessa saatettu verotettavaksi tuloksi. Suomessa kysymystä on selvitetty useissa työryhmissä. Keskeisin tätä koskeva ehdotus oli Sosiaalietuuksien veroväpauuden merki-

tystä korvaustasoon selvittäneen työryhmän muistio 15.10.1976. Uudistuksen periaatteet on tarkistettu sosiaalietuuksien verotuskysymystä selvittäneen työryhmän muistiossa (Työryhmämuistio 1980: VM 11) ja vielä sosiaalietuuksien kehittämis- ja verotuskysymyksen tarkistamistyöryhmän muistiossa (Työryhmämuistio 1981: VM 7). Ehdotuksessa tulopoliittiseksi kokonaisratkaisuksi 3.2.1981 esitettiin, että hallituksen toimenpiteinä kehitetään sosiaalivakuutusetuuksia ja samalla saatetaan sairaus-, tapaturma- ja liikennevakuutusetuudet veronalaiseksi tuloksi.

1.1.1. Sairausvakuutuslain mukainen päiväraha

1.1.2. Päivärahan tason korottaminen

Sairausvakuutuslain (364/63; SVL) mukaisen päivärahan tehtävänä on korvata sairaudesta aiheutuvaa ansiotulonmenetystä. SVL:n 16 §:n mukaan päivärahaa suoritetaan vähintään 20 markkaa päivältä. Jos vakuutetun vuotuiset työtulot ylittävät 13 400 markkaa on päiväraha 0,15 promillea työtulosta. Päivärahan enimmäismäärä on 38,25 markkaa päivässä laskettuna 25 500 markan vuotuisen työtulojen perusteella. Jos vakuutetun työtulot ylittävät viimeksi mainitun tulorajan, päivärahan määrää ei koroteta. Jos vakuutetulla on huollettavanaan puoliso tai 16 vuotta nuorempi lapsi, suoritetaan hänelle huoltajanlisää, joka on puolisoista 15 % ja jokaisesta lapsesta 10 % päivärahasta, kuitenkin yhteensä enintään 50 % päivärahan määrästä. Työtulon enimmäismäärää koskevat säännökset annettiin viimeksi vuonna 1971 (999/71). Päiväraha on ansiotulon menetyksen korvaajana vuoden 1971 jälkeen menettänyt yhä enemmän merkitystään. Päivärahan jälkeensäjäneisyys on alentanut erityisesti pitkäaikaissairaiden ja äitiysrahan saajien toimeentuloturva. Toisaalta rahanarvon heikkenemisen ja veroasteen nousun seurauksena päiväraha on eräissä tapauksissa muodostunut ansiotuloa edullisemmaksi.

Tulopoliittiseen kokonaisratkaisuun liittyen ehdotetaan päivärahan tason korottamista nykyisestäään vastaamaan todellista ansionmenetyksiä. Samalla päiväraha tehtäisiin verotettavaksi tuloksi. Päiväraha olisi 80 % työtulosta. SVL:n 16 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että päivärahan määrä on 27,50 markkaa lisätynä 30 %:lla vuosityöansion 300. osasta kui-

tenkin vähintään yhteensä 80 % vuosityöansion 300. osasta. Samalla ehdotetaan poistettavaksi SVL:n 18 §:n huoltajanlisää koskevat säännökset. Jotta kenenkään päiväraha ei tämän uudistuksen johdosta alenisi, ehdotetaan, että päivärahaetuudet suojattaisiin SVL:n muutosta koskevan voimaantulosäännöksen 3 momentin mukaisesti.

Jos maan yleinen palkkataso on olennaisesti noussut, valtioneuvostolla säilyisi oikeus korottaa edellä tarkoitettua 27,50 markan suuruista vähimmäispäivärahaa.

Päivärahan saattamiseksi nykyistä paremmin vastaamaan todellista ansiotulon menetystä ehdotetaan SVL:n 76 §:ssä säädettäväksi, että päivärahan perusteena oleva työtulo tarkistetaan työntekijäin eläkelain (395/61; TEL) 9 §:n mukaisella indeksillä. Päivärahan tarkistamis- mahdollisuus verotuksessa todettuja työtuloja suuremmaksi säilyisi ennallaan.

1.1.3. Päivärahan ensisijaisuus

Sairausvakuutuslain 27 §:ssä säädetään päivärahan toissijaisuudesta. Sen mukaan päiväraha on muihin toimeentuloetuksiin nähden toissijainen siten, että päivärahaa suoritetaan vain siltä osin kuin se ylittää muun lain mukaisen korvauksen määrän. Kun päivärahan tasoa nyt ehdotetaan korotettavaksi ja päiväraha samalla saatettaisiin verotettavaksi tuloksi, on tarkoituksenmukaista, että päiväraha on ensisijainen työeläkkeisiin nähden. Tämä vastaisi sitä käytäntöä, mikä tällä hetkellä vallitsee päivärahan ja kansaneläkelain mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen välillä. Ehdotuksen mukaan vakuutetulla olisi oikeus ensin saada sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa ja tämän jälkeen vasta työeläkelakien mukaista työkyvyttömyyseläkettä. Eläke- ja päivärahaetuuksien yhteenniveltämiseksi laskertaisiin sairausvakuutuslain mukaisen päivärahan suorittamiselle ensisijaisuusaika. Tästä säädetään SVL:n 27 §:n 4 momentissa. Ensisijaisuusaika muodostuisi yleensä 150 ensimmäisestä päivärahan suorituspäivästä ja niitä seuraavasta viidestä perättäisestä täydestä kalenterikuukaudesta. Päivärahan alkamisajankohdasta riippuen saattaa ensijaisuusaika kuitenkin eräissä tapauksissa päivärahaa keskeytyksestä suoritettaessa päättyä jo 150 päivää seuraavan neljännen kalenterikuukauden lopussa. Tämän jälkeen päättyisi päivärahan ensisijaisuus. Kansaneläkelaitoksen olisi ilmoitettava päivärahan jatkuttua 150 suorituspäivää työeläkelaitokselle.

milloin ensisijaisuusaika päättyy sekä kehoitettava vakuutettua hakemaan työeläkettä. Tästä säädettäisiin tarkemmin asetuksella. Hallitus pitää tarpeellisena, että tämän uudistuksen johdosta selvitetäisiin, onko kansaneläkkeen alkaminen vastaisuudessa mahdollista järjestää siten, että työkyvyttömyyseläke alkaisi samanaikaisesti työeläkkeen kanssa.

Päivärahan ensisijaisuudesta johtuen on tehtävä myös eräitä muutoksia päivärahan suorittamisaikaa koskeviin säännöksiin. Ehdotuksessa säilytettäisiin nykyinen päivärahan enimmäis-suoritus-aika 300 päivänä. SVL:n 19 §:ää ehdotetaan kuitenkin muutettavaksi siten, että enimmäis-suoritus-aikaa laskettaessa aikaisemmat suorituspäivät otettaisiin huomioon vain uuden työkyvyttömyyden alkamista edeltäneeltä kahdelta viimeiseltä vuodelta. Jos kuitenkin vakuutettu on vuoden ajan ollut työkykyinen, hänellä olisi tämän jälkeen oikeus uuteen päiväraha-aikaan. Jos sen sijaan uusi työkyvyttömyys alkaa ennen edellä tarkoitettua laissa 12 kuukautena määritellyn ajan päättymistä, päivärahoikeus riippuisi työkyvyttömyyden aiheuttaneen sairauden laadusta. Vakuutettua ei tänä vuoden aikana pidetä työkykyisenä, jos hän on saanut kansaneläkelain (347/56; KEL) 22 §:n 1 momentin mukaista työkyvyttömyyseläkettä tai TEL:n mukaista täyttä työkyvyttömyyseläkettä. Uuden sairauden käsite sisältyisi SVL:n 19 §:n 5 momenttiin.

SVL:n 19 §:ään sisältyy myös säännös, että vakuutetulla, joka saa KEL:n mukaista työttömyyseläkettä tai sanotun lain 22 §:n 1 momentin nojalla myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä, ei ole oikeutta saada päivärahaa siltä ajalta, jolta eläkettä maksetaan. KEL:n 22 §:n 2 momentissa tarkoitetuilla vaikeavammaisilla henkilöillä olisi kuitenkin edelleen mahdollisuus saada päivärahaa. Tämä koskisi esimerkiksi sellaisia sokeita henkilöitä, jotka ovat edelleen työelämässä ja saavat kansaneläkkeen perusosaan.

Hallitus pitää tarpeellisena, että tämän SVL:n muutoksen johdosta selvitetään mahdollisuudet muuttaa KEL:n mukaista työttömyyseläkkeen ja työkyvyttömyyseläkkeen yhteensovittamista siten, että vakuutettu saisi työttömyyseläkkeen jälkeen välittömästi työkyvyttömyyseläkkeen.

SVL:n mukaiseen seitsemän päivän karenssi-aikaan ehdotetaan tehtäväksi muutos, joka saattaa sairaalassa hoidettavana olevat vakuutetut samanlaiseen asemaan kuin muutkin työkyvyttömät. Tästä säädettäisiin SVL:n 19 §:n 2 momentissa.

1.2. Äitiysraha

SVL:n 23 §:n 1.7.1981 voimaan tulevan muutoksen (841/80) mukaan äitiysrahakausi on sanotusta ajankohdasta lukien 258 arkipäivän pituinen. Siitä on mahdollisuus lapsen isällä, yksinomaan äidille 96 arkipäivän pituisen ajan jälkeen, pitää vanhempainlomana 48 arkipäivää. Isän loma-oikeus synnytyksen yhteydessä on 6—12 arkipäivää. SVL:n 22 §:n mukaan äitiysrahan määrä on yhtä suuri kuin SVL:n mukainen päiväraha.

Siltä ajalta, jolta äitiysrahan maksaminen on tarkoituksenmukaista lääketieteellisillä syillä, äitiysraha on yhtä suuri kuin SVL:n mukainen päiväraha. Tulopoliittiseen kokonaisratkaisuun liittyen esitetään, että äidille lääketieteellisillä syillä maksettava enimmäisaika lyhennetään 75 arkipäivään. Sen vuoksi ehdotetaan, että äitiysrahan määrä olisi 75 ensimmäiseltä arkipäivältä 27,50 markkaa lisätynä 30 %:lla vuosityöansion 300. osasta, kuitenkin vähintään yhteensä 80 % vuosityöansion 300. osasta. Edellä mainitun suoritusajan jälkeen maksettaisiin äitiysrahaa, joka olisi 27,50 markkaa lisätynä 30 %:lla vuosityöansion 300. osasta, kuitenkin yhteensä vähintään 70 % vuosityöansion 300. osasta. Jos kuitenkin äiti palaa työhön sanotun 75 suorituspäivän jälkeen, maksetaan hänelle jäljellä olevalta ajalta sairausvakuutuslain mukaista vähimmäispäivärahaa. Isälle suoritettava enintään 62 arkipäivän pituiselta korvausjaksolta suoritettaisiin äitiysrahaa edellä selostetun 70 %:n tason mukaisesti isän tulojen perusteella.

Äitiysrahajärjestelmään ehdotetaan lisäksi tehtäväksi eräitä teknisiä muutoksia silmällä pitäen äitiysrahan jaksoista ja äitiysrahan suorittamista niissä tapauksissa, joissa jälkitarkastuksessa käynti on laiminlyöty. Jaksotuksesta johtuen äitiysraha määräytyisi vastaisuudessa 25 päivän pituisin ajanjaksoin nykyisen 24 päivän sijasta. Tämä aiheuttaa myös edellä selostetut suorituspäivien muutokset isän lomaan, jonka määräytymisajankohta säilyisi ennallaan.

1.3. Sairaus- ja äitiyspäivärahojen korotuksen vaikutus

Uudistuksessa korotetaan sairaus- ja äitiyspäivärahat keskimäärin yli kaksinkertaisiksi. Korotukset tulevat pääosin keskituloisille, joiden sairausturvaa nykyinen korvauskatto on

eniten alentanut. Korotukset takaavat, että vakuutetut saavat verotuksen jälkeen käteensä enemmän rahaa kuin nykyisen järjestelmän mukaan, lukuunottamatta selviä menetetyt ansiotulon ylittäviä korvauksia. Korvauksen aleneminen nykyisestä tasosta saattaa olla mahdollista silloin, kun vakuutettuun kohdistuva kokonaisveroaste on suuri johtuen vakuutetun muista tuloista. Esimerkiksi 2 000 markan palkkatasolla sairaus- ja äitiyspäiväraha olisi 64 markkaa 80 %:n tason mukaan laskettuna ja äitiysraha 56 markkaa 70 %:n tason mukaan laskettuna. Nykyinen päiväraha on 36 markkaa. Palkan ollessa 4 000 markkaa kuukaudessa päiväraha nousisi nykyisestä 38 markasta 128 markkaan ja äitiysraha 70 %:n tason mukaan laskettuna 112 markkaan päivässä. Vähimmäispäiväraha nousisi nykyisestä 20 markasta täysin tulottomilla 27,50 markkaan ja keskimäärin 32 markkaan. Uudessa järjestelmässä jo vähäinenkin työtulo korottaa päivärahaa, mutta huoltovelvollisuus ei.

1.4. Työeläkelakien muutokset

Sen johdosta, että SVL:n mukainen päiväraha muutetaan työeläkkeisiin nähden ensisijaiseksi korvaukseksi, on tehtävä eräitä muutoksia työeläkelakien niihin säännöksiin, jotka koskevat työkyvyttömyyseläkkeen alkamista sekä tämän eläkkeen suhdetta sairausvakuutukseen. Muilta osin työeläkelainsäädäntö jäisi nykyiselleen.

Voimassa olevien säännösten mukaan SVL:n mukainen päiväraha on toissijainen korvaus työeläkkeeseen nähden. Päivärahaa tulee suoritettavaksi vain siltä osin, kuin se samalta ajalta ylittää eläkkeen määrän. Yleensä päivärahaa suoritetaan ensiksi ja työeläkelakien mukaista työkyvyttömyyseläkettä haetaan vasta, kun työkyvyttömyys on jatkunut useita kuukausia. Kun työkyvyttömyyseläke yleensä tulee myönnettäväksi takautuvasti työkyvyttömyyden alkamisesta lukien, suoritetaan takautuvalla ajalta myönnetystä eläkkeestä samalta ajalta maksettua päivärahaa vastaava määrä sairausvakuutusrahastolle. Eläkkeen myöntämisen jälkeiseltä ajalta SVL:n mukaista päivärahaa vähennetään eläkettä vastaavalla määrällä.

Ehdotuksen mukaan sairausvakuutuksen päiväraha tulisi sen ensisijaisuusajana maksettavaksi yksin ja työeläkelakien mukaista täyttä työkyvyttömyyseläkettä ryhdyttäisiin suoritta-

maan vasta päivärahan ensisijaisuusajan päätyttyä. Kuten edellä on selostettu, kansaneläkelaitos ilmoittaisi eläketurvakeskuksen välityksellä työeläkelaitokselle, milloin ensisijaisuus-aika päättyy. Normaalitytapauksissa täyttä työkyvyttömyyseläkettä maksettaisiin vasta tästä ajankohdasta. Jos SVL:n mukaista päivärahaa tulisi maksettavaksi vielä ensisijaisuusajan jälkeen, se olisi, kuten nykyisinkin, työeläkkeeseen nähden toissijainen. Muutoksen toteuttamista varten ehdotetaan TEL:n 4 §:n 3 momentin muuttamista siten, että siitä poistettaisiin takautuvasti myönnetyn työkyvyttömyyseläkkeen maksamista sairausvakuutusrahastolle koskeva maininta ja eläkkeen alkamista koskevan uuden pääsäännön ottamista ehdotettuun TEL:n 4 d §:n 1 momenttiin.

Poikkeuksellisesti on mahdollista, että henkilöllä on oikeus työeläkelakien mukaiseen täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen, mutta vain lyhyeltä ajalta tai ei lainkaan SVL:n mukaiseen päivärahaan. Tällainen tilanne saattaa syntyä muun muassa silloin, kun hakija asuu vakinaisesti ulkomailla. Ehdotuksen mukaan täyttä työkyvyttömyyseläkettä voitaisiin tällöin suorittaa työkyvyttömyyden alkamisesta lukien. Edellytyksenä olisi, ettei tänä ajanjaksona ole myönnetty vähintään kuukauden yhdenjaksoisesti jatkuvaa päivärahaa tai että samana ajanjaksona päiväraha-hakemus on hylätty. Tätä koskevat säännökset ehdotetaan sisällytettäväksi TEL:n 4 d §:n 2 momenttiin.

Työeläkelakien mukaista osaeläkettä myönnettään useimmiten tilanteissa, jolloin henkilöllä ei ole oikeutta saada SVL:n mukaista päivärahaa. Tämän vuoksi on perusteltua, että osaeläke säilyy edelleen ensisijaisena päivärahaan nähden. Jos osaeläkkeen saajan työkyky siten muuttuu, että hänelle syntyy oikeus täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen, tätä vastaava eläkkeen muutos suoritettaisiin vasta päivärahan ensisijaisuusajan päätyttyä. Säännökset tästä ehdotetaan sisällytettäväksi TEL:n 4 d §:n 3 momenttiin.

TEL:n 4 d §:n 4 ja 5 momenttiin ehdotetaan otettaviksi säännökset täyden työkyvyttömyyseläkkeen takautuvasta maksamisesta niissä tapauksissa, jolloin takautuvana aikana on maksettu myös SVL:n mukaista päivärahaa. Jos tällöin päivärahaa on maksettu ensisijaisuusajan jälkeiseltä ajalta, suoritettaisiin eläke sairausvakuutusrahastolle siltä osin, kuin se vastaa samalta ajalta maksettua päivärahaa. Siltä osin kuin päivärahaa on maksettu ensisijaisuusajana,

suoritettaisiin eläkettä vain päivärahan määrää ylittävältä osalta. Jälkimmäinen säännös koskisi myös osaeläkettä.

Työeläke voidaan suorittaa kertasuorituksena eräissä tapauksissa, jos sen määrä on vähäinen. Utta järjestelmää ei ole tarkoitus ulottaa kertasuorituksiin, vaan nämä voitaisiin sairausvakuutuslain mukaisesta päivarahasta huolimatta aina suorittaa välittömästi. Tätä koskeva säännös sisältyy ehdotetun TEL:n 4 d §:n 6 momenttiin.

TEL:n säännökset koskisivat myös lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain (134/62; LEL), maatalousyrittäjien eläkelain (467/69; MYEL) ja yrittäjien eläkelain (468/69; YEL) mukaisia eläkkeitä, minkä vuoksi näihin lakeihin ehdotetaan otettaviksi tarpeelliset viittaussäännökset. Myös merimieseläkelakiin (72/56) ehdotetaan tehtäväksi TEL:n uusia säännöksiä vastaavat muutokset.

Valtion eläkelakiin (280/66) tarvittavista vastaavista muutoksista annetaan myöhemmin eri esitys. Hallitus edellyttää, että vastaavat tarkistukset tehdään myös kunnallisessa eläkejärjestelmässä.

1.5. Tulo- ja varallisuusverolain muutos

SVL:n mukaiset toimeentuloetuudet saatettaisiin verotettavaksi tuloksi. Teknisistä syistä annettaisiin samassa yhteydessä myös tapaturmavakuutuslain (608/48) ja liikennevakuutuslain (279/59) mukaisien toimeentuloetuuksien saattamista veronalaiseksi tuloksi koskevat tulo- ja varallisuusverolain (1043/74) muutosehdotukset.

1.5.1. Sairausvakuutuslain mukaiset etuudet

Tulo- ja varallisuusverolain 22 §:n 1 momentin 16 kohdan mukaan veronalaiseksi tuloksi ei katsota SVL:n mukaan vakuutetulle tai hänen oikeudenomistajalleen suoritettua korvausta tahi päivä- ja äitiysrahaa.

Tulo- ja varallisuusverolain 30 §:n mukaan verovelvolliselle, joka on verovuoden aikana saanut sairaus- tai äitiysloman ajalta palkkaa, on oikeus palkkatuloistaan vähentää määrä, joka vastaa sitä osaa verovelvollisen päivä- tai äitiysrahasta, joka SVL:n 28 §:n 2 momentin nojalla suoritetaan työnantajalle.

SVL:n mukaiset etuudet ovat olleet verovapaita SVL:n voimaantulosta lähtien.

1.5.2. Tapaturmavakuutuslain mukaiset etuudet

Tulo- ja varallisuusverolain 22 §:n 1 momentin 17 kohdan mukaan veronalaista tuloa ei ole vahingoittuneen tai hänen oikeudenomistajansa pakollisen tapaturmahinkoturvan nojalla saama päiväraha, henkilövahingon johdosta suoritettu jatkuva korvaus, elinkorko tai eläke taikka niihin liittyvät lisät, myös silloin kun ne on saatu työnantajalta palkkana tai ennakkona, ei kuitenkaan siltä osin kuin jatkuvan korvauksen, elinkoron tai eläkkeen vuotuinen määrä ylittää 20 000 markkaa.

Tapaturmavakuutuseläkkeet olivat aikaisemmin poikkeuslaissa olevan säännöksen nojalla kokonaan verovapaita. Tulo- ja varallisuusverolain säännöksellä, jota sovellettiin ensimmäisen kerran vuodelta 1975 toimitetussa verotuksessa, verovapautta rajoitettiin siten, että jatkuvan korvauksen, elinkoron tai eläkkeen vuotuinen määrä ei 20 000 markan ylittävältä osalta ole enää verovapaata. Sairauspäivärahaan rinnastettavat päivärahat ovat kuitenkin edelleen verovapaita.

1.5.3. Liikennevakuutuslain mukaiset etuudet

Liikennevakuutuslain nojalla maksettavien etuuksien verovapautta koskeva säännös sisältyy myös tulo- ja varallisuusverolain 22 §:n 1 momentin 17 kohtaan, kuten tapaturmavakuutuslain mukaisia etuuksia koskeva säännöskin.

Myös liikennevakuutuslain mukaiset eläkkeet olivat aikaisemmin poikkeuslaissa olevan säännöksen nojalla kokonaan verovapaita, mutta kuten tapaturmavakuutuslain mukaiset etuudetkin, nekin saatettiin tulo- ja varallisuusverolain voimaan tullessa veronalaisiksi 20 000 markan ylittävältä osalta. Myös liikennevakuutuslain mukaiset päivärahat ovat kuitenkin verovapaita.

1.5.4. Ehdotetut muutokset

Tulopoliittisessa kokonaisratkaisussa on hyväksytty ehdotus sosiaalietuuksien kehittämistä ja veronalaiseksi saattamisesta. Tämän mukaisesti ehdotetaan tulo- ja varallisuusverolakia muutettavaksi siten, että kaikki SVL:n tai pakollisen tapaturma- tai liikennevahinkotur-

van nojalla suoritettavat etuudet, jotka ovat korvausta tulojen tai elatuksen vähentymisestä, saatetaan veronalaiseksi tuloksi. Sen sijaan korvaukset, joita suoritetaan muusta kuin tulojen tai elatuksen vähentymisestä eli joita on pidettävä kustannusten korvauksena, olisivat edelleen verovapaita. Tällaisia ovat muun muassa tapaturmavakuutuslain mukaan maksettavat sairaanhoitokustannukset, haittaraha, haittalisä ja uusina korvausmuotoina suoritettavat kohonesta kodinhoitokustannuksista ja epäillyn ammattitaidin tutkimuskustannuksista suoritettavat korvaukset ja liikennevakuutuslain mukaan maksettavat korvaukset kivusta ja särystä, pysyvistä viasta ja haitasta, pysyvistä kosmeettisesta haitasta, avuttomuuslisä, vaatelisä ynnä muut kulukorvauksiksi tarkoitettavat korvaukset.

Pakollisen tapaturmaturvan nojalla ennen 1 päivää tammikuuta 1982 sattuneeseen vahinkotapahtumaan perustuvat, nykyisen lainsäädännön mukaan maksettavat päivärahat, elinkorot ja huoltoeläkkeet lisineen olisivat edelleen verovapaita siltä osin kuin niiden määrä ei nouse 20 000 markkaan. Pakollisen liikennevahinkoturvan nojalla saadut etuudet tulisivat asteittain viiden vuoden kuluessa kokonaan veronalaisiksi.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

2.1. Erilliset rahoitusosuudet sosiaaliturvajärjestelmässä

Uudistuksen aiheuttama kokonaismenojen lisäys olisi sairausvakuutusjärjestelmässä vuoden 1982 tasossa arvioituna noin 1 470 miljoonaa markkaa. Vakuutettujen etuuksien lisäys olisi 330 miljoonaa markkaa, josta äitiysrahojen osuus olisi 180 miljoonaa ja sairauspäivärahojen osuus 150 miljoonaa markkaa.

Uudistus rahoitettaisiin osaksi valtion varoilla, osaksi korottamalla työnantajilta perittävää sairausvakuutusmaksua.

Uudistuksessa syntyvä verotuotto on otettu huomioon uudistuksen rahoittamisessa. Rahoitusjärjestelyt pyritään tekemään niin, että kunnille jäävä nettohyöty on noin 45 miljoonaa markkaa vuodessa ja valtion menojen lisäys uudistuksen ensimmäisinä vuosina noin 85 miljoonaa markkaa vuodessa ja uudistuksen tultua kokonaan voimaan noin 100 miljoonaa markkaa vuodessa.

Työnantajille syntyvät palkka- ja eläkesäästöt käytetään uudistuksen rahoitukseen korottamalla työnantajien sairausvakuutusmaksua siten, että se uudistuksen seitsemän ensimmäisen vuoden aikana on 0,60 prosenttiyksikköä ja kahdeksannesta vuodesta alkaen 0,55 prosenttiyksikköä nykyistä tasoa korkeampi. Työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain (366/63) mukaan työnantajan sairausvakuutusmaksu on 1,50 % työntekijälle suoritettua ennakko-perinnän alaisen palkan määrästä. Viime vuosina vakiintuneen tason mukaisesti työnantajilta on maksua kuitenkin peritty 1,75 % ennakko-perinnän alaisen palkan määrästä (919/78, 857/79 ja 919/80). Tämän mukaisesti ehdotetaan, että työnantajalta perittävän sairausvakuutusmaksun suuruudeksi vahvistettaisiin aluksi 2,35 % ennakko-perinnän alaisen palkan määrästä. Lakiteknisistä syistä ehdotetaan uusi maksutaso säädettäväksi aluksi vain vuoden 1982 ajaksi.

Valtio osallistuu uudistuksen rahoitukseen sama osuus vakiinnutetaan 15 %:ksi sairaus- ja äitiyspäivärahojen kokonaismäärästä. Tämän lisäksi säilytetään valtion nykyinen velvollisuus tarvittaessa lisäosuudella turvata sairausvakuutusmaksuvalmius. Säännökset tästä sisältyvät ehdotettuun SVL:n 59 §:n muutokseen.

Vakuutetut joutuisivat maksamaan sairausvakuutus- ja äitiyspäivärahasta myös kansaneläkevakuutusmaksun. Tämä palautetaan näiden etuuksien rahoitukseen. Sen vuoksi ehdotetaan, että kansaneläkelaitoksen osuutta tukiosamenojen rahoituksessa korotetaan yhdellä prosenttiyksiköllä. Kunnille tulevan nettotulon rajaamiseksi edellä sanottuun 45 miljoonaa markkaan korotetaan kuntien kansaneläkerahastoon maksamia tukiosuosuuksia niiden keskinäisiä suhteita muuttamatta 6,1 prosenttiyksikköä nykyisestä tasosta. Valtion tukiosuutta vähennetään vastaavasti. Säännökset tästä sisältyvät KEL:n 62 §:n muutosehdotukseen. Kansaneläkejärjestelmän ensimmäisen vaiheen yhteydessä sovitun käytännön mukaisesti (588/78) KEL:n 62 §:ään tehtävät muutokset kansaneläkelaitoksen rahoitusosuudesta olisivat lasketut 59 %:n väliaikaisen tason mukaisina.

Uudistuksen siirtymäkaudella eri osapuolten etuuksien ja kustannusten lisäysten tasapainottamiseksi kansaneläkelaitoksen terveyskeskuskille maksamia korvauksia alennetaan siten, että ne uudistuksen voimaantulon jälkeisen kolmen vuoden aikana ovat 26 % ja seuraavien neljän vuoden aikana 12 % nykyisen lainsäädännön

mukaan muutoin määräytyvistä korvauksista. Kahdeksannesta vuodesta alkaen korvaukset poistetaan kokonaan. Säännökset tästä sisältyvät SVL:n voimaantulosääntöön.

Työeläkelainsäädännössä edellä esitetyistä muutoksista aiheutuu, ettei työkyvyttömyyseläkettä yleensä makseta ensimmäisen työkyvyttömyysvuoden aikana. Sääntö ei kuitenkaan ole täysin poikkeukseton, koska muun muassa osaeläkkeet säilyvät edelleen ensisijaisina. Muutoksen seurauksena TEL-, LEL-, YEL- ja MYEL-työkyvyttömyyseläkkeitä maksetaan vuonna 1982 aikaisempaa vähemmän arviolta noin 210 miljoonaa markkaa, mikä johtaa vastaavaan aienemaan vakuutusmaksuissa. Säästö olisi samaa suuruusluokkaa myös tulevina vuosina. Esitetyt muutokset merkitsevät valtion MYEL- ja YEL-kustannusosuuksissa säästöä vuonna 1982 arviolta noin 15 miljoonaa markkaa ja vuonna 1983 noin 25 miljoonaa markkaa pysyen viimeksi mainitulla tasolla myös tulevina vuosina.

2.2. Kokonaisvaikutukset sosiaalivakuutuksessa

Sairausvakuutus-, tapaturmavakuutus-, työeläkejärjestelmä ja liikennevakuutusjärjestelmä ja niiden rahoitusjärjestelyt huomioon ottaen muodostavat uudistuksen nettovaikutukset seuraaviksi:

Lisäetuudet (+) tai lisämenot (—) Mmk

	Vuonna 1982	Lopullinen vaikutus
Vakuutetut	+ 195	+ 163
Yksityiset työnantajat ..	— 88	— 51
Valtio	— 85	— 100
Kunnat	+ 33	+ 45
Kirkko	+ 25	+ 29

Vakuutettujen eri ryhmien välillä etuudet jakautuvat siten, että pitkäaikaissairaiden ja äitiysrahasaajien etuudet paranevat. Uudistuksesta hyötyvät myös pienituloiset ja erityisesti tulottomat, joiden saamat etuudet eivät uudistuksen jälkeenkään yleensä tosiasiallisesti tule verotettaviksi. Lyhytaikaisesti sairaat ja suurituloiset ovat nykyisen järjestelmän mukaan saaneet korvausta yli sen, mitä heidän todellinen ansionmenetyksensä on ollut. Uudistuksen seurauksena tältä ryhmältä poistuu edellä tarkoitettu ylitte. Uudistuksessa suurimmat nettolisäetuudet saavat rahallisesti keskituloiset ja äitiys-

rahansaajat, joilla sairausturvan vajeus on ollut nykyisen järjestelmän mukaan suurin.

Uudistus vaikuttaa tuloeroja kaventavasti. Tähän johtavat suurituloisilta uudistuksen kautta poistuvat korvausten ylitteet, arviolta noin 250 miljoonaa markkaa, joka siirtyy pienituloisille ja pitkäaikaissairaille. Verotuksen tuloeroja kaventava vaikutus huomioon ottaen uudistuksen lopputulos on edellä mainittuja ryhmiä suosiva siitä riippumatta, että uudistuksessa suurimmat korotukset bruttoetuuksiin tulevat suurituloisille.

3. Voimaantulo

Lait ehdotetaan saatettaviksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1982. Niitä on tarkoitus soveltaa pääsääntöisesti kaikkiin niihin korvauksiin, jotka kohdistuvat aikaan lain voimaantulosta alkaen. Poikkeuksen muodostavat sairausvakuutuslain mukaisen päivärahan ensisijaisuutta koskevat säännökset työeläkkeisiin nähden niissä tapauksissa, joissa työeläke on keskeytyksellä jatkunut jo ennen 1 päivää tammikuuta 1982. Kunnan terveyskeskustilustysten osalta menetellään vanhojen säännösten mukaan, jos korvaukseen oikeuttava tapahtuma on sattunut ennen lain voimaantuloa.

Sairausvakuutuslain nojalla suoritettu päiväraha, jota maksetaan lain voimaantuloa edeltäneeltä ajalta, olisi kuitenkin verovapaa. Verovapaa olisi myös ennen lain voimaantuloa sattuneeseen vakuutustapahtumaan perustuva pakollisen liikennevahinkoturvan nojalla suoritettu vuotta lyhyemmältä ajalta maksettava korvaus tulojen tai elatuksen vähentymisestä.

Pakollisen liikennevahinkoturvan nojalla saatujen etuuksien, jotka perustuvat ennen 1 päivää tammikuuta 1982 sattuneeseen vakuutustapahtumaan, osittainen verovapaus ehdotetaan poistettavaksi asteittain viiden vuoden kuluessa. Vuodelta 1982 toimitettavassa verotuksessa olisi elinkorosta tai eläkkeestä veronalaista tuloa vain 20 000 markkaa ylittävä osa kokonaan ja 20 000 markasta tai sitä pienemmästä määrästä 20 prosenttia, vuodelta 1983 toimitettavassa verotuksessa olisi veronalaista tuloa 40 prosenttia, vuodelta 1984 toimitettavassa verotuksessa 60 prosenttia ja vuodelta 1985 toimitettavassa verotuksessa 80 prosenttia. Jos verovelvolliselle maksetaan pakollisen liikennevahinkoturvan nojalla suoritettavien etuuksien ohella myös pakollisen tapaturmavahinkoturvan nojalla elin-

korkoa tai eläkettä enemmän kuin 20 000 markkaa, olisivat hänen liikennevahinkoturvan nojalla saamansa etuudet kokonaan veronalaisia jo vuodelta 1982 toimitettavassa verotuksessa. Jos taas liikennevakuutuskorvausten ohella maksettujen tapaturmahinkoturvan nojalla maksettujen etuuksien vuotuinen määrä on enintään 20 000 markkaa, olisi liikennevahinkoturvan nojalla saadusta elinkorosta tai eläkkeestä veronalaista 20 000 markan ja verovapaan tapaturmakorvauksen erotuksen ylittävä osa ja lisäksi muusta osasta 20 prosenttia vuodelta 1982 toimitettavassa verotuksessa, 40

prosenttia vuodelta 1983 toimitettavassa verotuksessa, 60 prosenttia vuodelta 1984 toimitettavassa verotuksessa ja 80 prosenttia vuodelta 1985 toimitettavassa verotuksessa. Näin ollen kaikki liikennevakuutuksen perusteella saadut ansionmenetykskorvaukset olisivat veronalaisia viidentenä vuonna uudistuksen voimaantulon jälkeen.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnalle hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

sairausvakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 4 päivänä heinäkuuta 1963 annetun sairausvakuutuslain (364/63) 4 §:n 2 momentti, 11 a, 18 ja 20 §,

näistä 4 §:n 2 momentti ja 11 a §, sellaisina kuin ne ovat 28 päivänä tammikuuta 1972 annetussa laissa (75/72) sekä 18 §, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 14 päivänä tammikuuta 1966 annetulla lailla (5/66),

muutetaan 16, 19, 22 ja 23 §, 30 §:n 4 momentti, 30 b §, 75 §:n 3 momentti ja 76 §, sellaisina kuin niistä ovat 16 ja 76 § 31 päivänä joulukuuta 1971 annetussa laissa (999/71), 22 § osittain muutettuna 30 päivänä joulukuuta 1977 annetulla lailla (1086/77), 23 § 19 päivänä joulukuuta 1980 annetussa laissa (841/80), 30 §:n 4 momentti mainitussa 30 päivänä joulukuuta 1977 annetussa laissa, 30 b § mainitussa 28 päivänä tammikuuta 1972 annetussa laissa ja 75 §:n 3 momentti 4 päivänä heinäkuuta 1969 annetussa laissa (464/69), sekä

lisätään 27 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 21 päivänä joulukuuta 1973 annetulla lailla (937/73), uusi 4, 5 ja 6 momentti sekä 59 §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna 16 päivänä joulukuuta 1966 ja 22 päivänä joulukuuta 1967 annetuilla laeilla (646/66 ja 591/67), uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi, seuraavasti:

16 §

Päivärahan määrä päivää kohden on vähimmäispäiväraha, 27,50 markkaa lisättynä 30 prosentilla vakuutetun verotuksessa, asetuksella säädettävänä kalenterivuotena todettujen työtulojen kolmassadasosasta, kuitenkin vähintään 80 prosenttia työtulojen kolmassadasosasta. Jollei vakuutetulla ole edellä mainittuna aikana ollut työtuloja, päivärahan määrä päivää kohden on vähimmäispäivärahan suuruinen.

Mitä työtulolla tarkoitetaan tätä lakia sovellettaessa, säädetään asetuksella.

19 §

Päivärahaa suoritetaan jokaiselta arkipäivältä, ei kuitenkaan työkyvyttömyyden alkamispäivältä eikä seitsemältä sitä lähinnä seuraavalta arkipäivältä. Jos vakuutettu työnsä laadusta johtuen joutuu säännönmukaisesti olemaan työssä sunnuntai-, pyhä-, itsenäisyys- tai vapunpäivänä, rinnastetaan tämä päivä arkipäivään edellä mainittua seitsemän päivän aikaa laskettaessa, edellyttäen, että hänen, jollei hän olisi sairastunut, olisi ollut oltava työssä mainittunakin päivänä.

Jos työkyvyttömyys on alkanut uudelleen 30

päivän kulussa siitä päivästä, jolta viimeksi suoritettiin päivärahaa, suoritetaan päiväraha työkyvyttömyyden alkamispäivää seuraavasta arkipäivästä, ei kuitenkaan silloin, kun kysymys on uudesta sairaudesta, jonka ei voida katsoa liittyvän aikaisempaan työkyvyttömyyteen.

Päivärahaa suoritetaan enintään sen kalenterikuukauden loppuun, jota seuraavan kuukauden aikana päivärahan suorituspäivien luku nousisi 300 päivään. Mainittua enimmäisaikaa laskettaessa otetaan myös aikaisemmat suorituspäivät huomioon kahden viimeisen vuoden ajalta välittömästi ennen viimeisen sellaisen työkyvyttömyyden alkamista, jonka perusteella suoritetaan päivärahaan sovelletaan 1 momentissa tarkoitettua omavastuuaikaa.

Jos vakuutettu saatuaan päivärahaa on tämän jälkeen ollut kykenevä tekemään työtä, lukuunottamatta sellaisia työkyvyttömyysjaksoja, joilta hänellä 1 momentin mukaisesti ei ole ollut oikeutta saada päivärahaa vähintään 12 kuukauden ajan, hänellä on oikeus saada 3 momentin mukaisesti päivärahaa ottamatta huomioon sanottua 12 kuukauden ajanjaksoa edeltäneeltä ajalta saatua päivärahaa. Vakuutettua, jolle on myönnetty kansaneläkelain 22 §:n 1 momentin nojalla sanotun lain mukainen työkyvyttömyyseläke tai työntekijäin eläkelain (395/61) 8 §:ssä tarkoitettu täysi työkyvyttömyyseläke, ei tänä aikana pidetä työhön kykenevänä.

Jos vakuutettu, joka on saanut enimmäisajalta päivärahaa, tulee työkyvyttömäksi uuden sairauden takia, jonka ei voida katsoa liittyvän edellä tarkoitettuun aikaisempaan työkyvyttömyyteen, hänellä on oikeus saada tämän uuden sairauden aiheuttaman työkyvyttömyyden perusteella päivärahaa aikaisemmin saadusta päivärahan enimmäismäärästä huolimatta siten kuin edellä tässä pykälässä on säädetty.

Vakuutetulla, joka saa kansaneläkelain mukaista työttömyyseläkettä tai sanotun lain 22 §:n 1 momentin nojalla myönnettyä sanotun lain mukaista työkyvyttömyyseläkettä, ei ole oikeutta saada päivärahaa siltä ajalta, jolta eläkettä maksetaan.

Tätä pykälää sovellettaessa päivärahan suorituspäiviin luetaan myös päivät, joilta vakuutetulla 14 ja 15 §:n sekä tämän pykälän 1 ja 2 momentin nojalla on oikeus saada päivärahaa, vaikka sitä ei ole hänelle suoritettu tässä laissa olevien maksamista koskevien rajoitusten vuoksi.

22 §

Äitiysrahan määrä päivää kohden on 75 ensimmäiseltä arkipäivältä yhtä suuri kuin 16 §:ssä tarkoitettu päiväraha. Sanotun ajan jälkeen äitiysrahan määrä päivää kohden on vähimmäispäiväraha lisättynä 30 prosentilla 16 §:ssä tarkoitettujen työtulojen kolmassadasosasta, kuitenkin vähintään 70 prosenttia työtulojen kolmassadasosasta.

Jos lapsen äiti on ansiotyössä tai kodin ulkopuolella suoritettavassa muussa työssä 75 ensimmäisen äitiysrahan suorituspäivän jälkeen, hänelle suoritettavan äitiysrahan määrä on tältä ajalta vähimmäispäivärahan suuruinen.

23 §

Äitiysrahaa suoritetaan yhteensä 258 arkipäivältä siten, että 25 arkipäivää siitä kohdistuu laskettua synnytysaikaa välittömästi edeltäneeseen ja 233 arkipäivää sitä välittömästi seuraavaan aikaan. Jos raskaus on keskeytynyt aikaisemmin kuin 25 arkipäivää ennen laskettua synnytysaikaa, äitiysrahan katsotaan kohdistuvan raskauden keskeytymispäivää välittömästi seuraavaan 258 arkipäivään. Jos lapsi syntyy kuolleena tai kuolee 75 arkipäivän kuluessa synnytyksestä taikka lapsen äiti tänä aikana luovuttaa pois lapsensa tarkoituksenaan antaa hänet ottolapseksi, lapsen äidillä on oikeus saada äitiysrahaa vain 100 ensimmäiseltä arkipäivältä. Jos lapsi kuolee tai lapsi luovutetaan pois myöhemmin äitiysrahan suorittamisaikana, lapsen äidillä ei ole tämän jälkeen oikeutta saada äitiysrahaa.

Äitiysrahaa suoritetaan 208 arkipäivältä lapsen äidille ja 50 arkipäivältä joko äidille tai aikaisintaan 100 arkipäivän kuluttua äitiysraha-oikeuden alkamisesta äidin suostumuksella lapsen isälle, joka on avioliitossa lapsen äidin kanssa ja joka ei asu hänestä erillään välien rikkoutumisen vuoksi, kun isä on lapsen hoidon takia poissa ansiotyöstä tai muusta kodin ulkopuolella suoritettavasta työstä. Samoin edellytyksin voidaan äitiysrahaa suorittaa lapsen isälle myös lapsen syntymän yhteydessä vähintään 6 ja enintään 12 arkipäivältä, jolloin äitiysrahan suorittamisaika lyhenee vastaavasti. Isälle suoritetaan äitiysrahaa siten kuin asetuksella säädetään. Isälle suoritettavan äitiysrahan määrä päivää kohti on vähimmäispäiväraha lisättynä 30 prosentilla hänen 16 §:ssä tarkoitettujen työtulojensa kolmassadasosasta, kuitenkin vähintään 70 prosenttia hänen työtulojensa kol-

massadasosasta. Ilmoitus äitiysrahan suorittamiseksi isälle samoin kuin ilmoitus työnantajalle isän jäämisestä pois ansiotyöstä edellä olevasta syystä sekä ilmoitus äitiysrahan suorittamiseen vaikuttavista muutoksista on tehtävä siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

Ottolapsen hoidon johdosta äitiysrahaa suoritetaan vakuutetulle jokaiselta arkipäivältä, jonka hoito jatkuu, kunnes lapsen syntymästä on kulunut 234 arkipäivää, kuitenkin vähintään 100 arkipäivältä. Vakuutetun suostumuksella voidaan hänen äitiysrahakautensa 50 arkipäivältä, siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään, suorittaa äitiysrahaa hänen puolisolleen, joka ei asu hänestä erillään välien rikkoutumisen vuoksi. Mitä 21 §:n 2 momentissa on säädetty vakuutetun työstä poissa olosta, sovelletaan vastaavasti hänen puolisoonsa. Puolisolle suoritettavan äitiysrahan määrä on yhtä suuri kuin isälle 2 momentin mukaan suoritettavan äitiysrahan määrä. Mitä tämän pykälän 2 momentissa on säädetty ilmoitusvelvollisuudesta, koskee myös ottovanhempia.

Siltä ajalta, jolta äitiysrahaa suoritetaan, ei sairauden perusteella makseta päivärahaa, jos kuitenkin äiti 75 ensimmäisen äitiysrahan suorituspäivän jälkeen tulee työkyvyttömäksi, on hänellä oikeus äitiysrahan sijasta saada päivärahaa.

Jos äitiysrahan suorittamisaikana alkaa oikeus uuteen äitiysrahaan, edellisen äitiysrahan suorittaminen päättyy jälkimmäisen äitiysraha-oikeuden alkaessa.

27 §

Jos vakuutetulla on oikeus saada 1 momentissa tarkoitettua korvausta täytenä työkyvyttömyyseläkkeenä työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainittujen säännösten tai määräysten nojalla, kansanedustajain eläkelain (329/67), merimieseläkelain (72/56), valtioneuvoston jäsenen oikeudesta eläkkeeseen ja hänen jälkeensä suoritettavasta perhe-eläkkeestä annetun lain (870/77) tai kunnallisten luottamushenkilöiden eläkelain (578/77) nojalla taikka valtion, kunnan, seurakunnan tai muun julkisoikeudellisen yhteisön palveluksessa olevia koskevan aikaisemman lain tai muun säännöksen taikka määräyksen nojalla, suoritetaan päiväraha sen estämättä, mitä edellä tässä pykälässä on säädetty, täysimääräisenä ajalta, joka käsittää päivärahan 19 §:n 3 momentissa tarkoitetun enimmäissuoritusajan 150 ensimmäistä suori-

tuspäivää sekä tämän jälkeisen ajan viidennen seuraavan täyden kalenterikuukauden loppuun (päivärahan ensisijaisuusaika). Jos kuitenkin päivärahan 19 §:n 3 momentin mukaisen suoritusajan arvioidaan edellä mainitun 150 päivän jälkeen päivärahaa keskeytystä suoritettaessa päättyvän ennen ensisijaisuusajan päättymistä, ensisijaisuusaika päättyy jo neljännen täyden kalenterikuukauden lopussa. Edellä mainittuihin muun lain nojalla suoritettaviin korvauksiin ei päivärahan ensisijaisuusaikana sovelleta, mitä edellä 1—3 momentissa on sanottu. Sosiaalivakuutustoimikunnan tulee vahvistaa sanottu ensisijaisuusaika ja ilmoittaa välittömästi 150 suorituspäivän täytyessä ensisijaisuusajan päättymisestä edellä tarkoitettun muun korvauksen myöntäjälle. Vakuutettua tulee lisäksi kehottaa hakemaan mainittua korvausta. Uusi ensisijaisuusaika voidaan vahvistaa vain, jos aikaisemman päättymisestä on kulunut kuusi kuukautta. Edellä sanotuista ilmoituksesta ja kehotuksesta säädetään tarkemmin asetuksella.

Jos päiväraha myönnetään vakuutetulle, joka saa edellä 4 momentissa tarkoitettua työkyvyttömyyseläkettä, suoritetaan päivärahaa vain siltä osin kuin se samalta ajalta ylittää eläkkeen määrän.

Päivärahaa suoritetaan työntekijäin eläkelain 5 b §:ssä tarkoitetusta osaeläkkeestä tai sitä vastaavasta muusta kuin täydestä työkyvyttömyyseläkkeestä riippumatta, jos vakuutetun oikeus saada mainittua eläkettä on alkanut ennen sen kalenterivuoden alkua, jota koskevat työtulot ovat päivärahan määräämisen perusteena.

30 §

Jollei synnyttäjä ole käynyt lääkärin suorittamassa jälkitarkastuksessa aikana, joka alkaa viisi ja päättyy kaksitoista viikkoa synnytyksen jälkeen, ei hänellä ole oikeutta saada äitiysrahaa pitemmältä ajalta kuin 100 arkipäivältä äitiysraha-oikeuden alkamisesta, jollei sosiaalivakuutustoimikunta erityisistä syistä toisin päättä. Tarkemmat säännökset jälkitarkastuksesta annetaan asetuksella.

30 b §

Edellä 29 §:n 2 momentissa tarkoitetuista kustannuksista kunnan on annettava kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun työterveyshuoltopalvelus on annettu, sosiaalivakuutustoimi-

kunnalle tilitys siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään. Myöhästymisestä huolimatta korvaus voidaan myöntää joko kokonaan tai osaksi, jos sen epäämistä on pidettävä kohtuuttomana.

59 §

Valtio suorittaa 15 prosenttia päivä- ja äitiysrahoista. Valtion on suoritettava kuukausittain ennakkona määrä siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

75 §

Päivä- ja äitiysrahan määrä päivää kohden pyöristetään lähimpään täyteen viiteenkymmeneen pennin. Jos 16 §:ssä tarkoitettu työtulo nousee yli täysien kymmenien markkojen, jätetään ylimenevä osa lukuun ottamatta.

76 §

Tämän lain 16 §:ssä tarkoitettujen työtulojen määrät tarkistetaan siinä suhteessa kuin päivä- ja äitiysrahan maksuvuodelle vahvistettu työntekijäin eläkelain 9 §:n mukainen palkka-indeksiluku poikkeaa edelliselle kalenterivuodelle vahvistetusta palkkaindeksiluvusta.

Jos maan yleinen palkkataso on olennaisesti noussut, valtioneuvostolla on oikeus korottaa vähimmäispäivärahaa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1982 ja sitä sovelletaan päivä- ja äitiys-

rahaan, joka kohdistuu aikaan lain voimaantulosta alkaen.

Laskettaessa 27 §:n 4 momentissa tarkoitettua päivärahan ensisijaisuusaikaa otetaan huomioon myös ennen tämän lain voimaantuloa suoritettut päivärahat.

Päivä- ja äitiysrahan määrää ei tämän lain voimaantulon johdosta alenneta, jos vakuutettu aikaisemmin on saanut päivä- tai äitiysrahaa, joka keskeytyksestä jatkuu lain voimaantulon jälkeen.

Jos vakuutettu tämän lain voimaan tullessa saa 27 §:n 4 momentissa tarkoitettujen säännösten tai määräysten mukaista täyttä työkyvyttömyyseläkettä, vakuutetulle tai hänen työntantajalleen vuodelta 1982 muutoin maksettava, lain voimaantulosta keskeytyksestä jatkunutta eläkettä vastaava päiväraha suoritetaan sanottua työkyvyttömyyseläkettä maksavalle eläkelaitokselle.

Kunnalla on oikeus saada korvaus terveyskeskuksen toimesta annetun sairaanhoidon ja järjestetyn sairaankuljetuksen kustannuksista aikaisemmin voimassa olleiden säännösten mukaisesti, jos hoito on annettu tai matka tehty ennen 1.1.1982.

Sairausvakuutuslain 4 §:n 2 momenttia, 11 a ja 30 b §:ää sovelletaan sellaisena kuin ne ovat 28 päivänä tammikuuta 1972 annetussa laissa (75/72), vuosina 1982—1988 siten, että kunnalla on oikeus saada näiden lainkohtien mukaisesti lasketusta korvauksesta 26 prosenttia vuosilta 1982—1984 ja 12 prosenttia vuosilta 1985—1988.

Laki

työntekijäin eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain (395/61) 4 §:n 3 momentti ja 5 b §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 4 §:n 3 momentti 29 päivänä joulukuuta 1972 annetussa laissa (934/72) ja 5 b §:n 3 momentti 20 päivänä syyskuuta 1974 annetussa laissa (749/74), sekä lisätään lakiin uusi 4 d § seuraavasti:

4 §

Oikeus saada työkyvyttömyyseläkettä on työntekijällä, jonka työkyvyn voidaan sairauden, vian tai vamman johdosta arvioida, kun otetaan huomioon myös jo kulunut aika, olevan yhdenjaksoisesti ainakin vuoden ajan alentunut vähintään kahdella viidenneksellä. Työkyvyn alentumista arvioitaessa otetaan huomioon työntekijän jäljellä oleva kyky hankkia itselleen ansiotuloja saatavissa olevalla sellaisella työllä, jonka suorittamista voidaan häneltä kohtuudella edellyttää silmällä pitäen hänen koulutustaan, aikaisempaa toimintaansa, ikäänsä ja asumisolosuhteitaan sekä näihin verrattavia muita seikkoja. Työkyvyn vaihdellessa otetaan huomioon vuotuinen ansio. Työkyvyttömyyseläkettä suoritetaan, jollei 4 d §:n säännöksistä muuta johdu, sitä kuukautta lähinnä seuraavan kuukauden alusta, jonka aikana oikeus eläkkeen saamiseen on syntynyt, ei kuitenkaan takautuvasti pitemmältä ajalta kuin eläkkeen hakemista seuraavaa kuukautta edeltäneen vuoden ajalta. Työkyvyttömyyseläke laskutetaan, kun eläkkeensaajan työkyky on siinä määrin palautunut, ettei hän enää täytä eläkkeen saamisen edellytyksiä. Työkyvyttömyyseläkkeen saajan täyttäessä vanhuuseläkkeen saamiseen oikeuttavan iän muuttuu työkyvyttömyyseläke vanhuuseläkkeeksi.

4 d §

Täyttä työkyvyttömyyseläkettä suoritetaan, jollei jäljempänä tässä pykälässä toisin säädetä, aikaisintaan sen kalenterikuukauden alusta, joka ensiksi seuraa sairausvakuutuslain (364/63) 27 §:ssä tarkoitetun päivärahajan ensisijaisuusajan, 150 ensimmäisen suorituspäivän ja tämän jälkeisten, sanotussa pykälässä tarkemmin mää-

rättyjen viiden tai neljän täyden kalenterikuukauden jälkeen.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa on säädetty, täyttä työkyvyttömyyseläkettä suoritetaan 4 §:n 3 momentin mukaisesti, jos eläkehakemus on tehty ennen kuin sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa on maksettu 1 momentissa mainituilta 150 ensimmäiseltä suorituspäivältä. Tällöin kuitenkin edellytetään, ettei eläkehakemuksen tekemistä seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä tai, jos tänä aikana on haettu sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa, sen hakemista seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä ole myönnetty työkyvyttömyyden alkamisen jälkeiseen aikaan tai, jos tähän aikaan kohdistuva päivärahahakemus on hylätty, sen hylkäämisen jälkeiseen aikaan kohdistuvaa vähintään kuukauden ajalta yhdenjaksoisesti maksettavaa päivärahaa.

Jos osaeläkkeenä myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä saavan työntekijän työkyky muuttuu siten, että hänellä on oikeus saada täyttä työkyvyttömyyseläkettä, täyteen eläkkeeseen sovelletaan 1 momentin säännöksiä. Työkyvyttömyyden jatkuessa työkyvyttömyyseläkettä suoritetaan tällöin osaeläkkeenä täyden työkyvyttömyyseläkkeen alkamiseen saakka.

Jos täysi työkyvyttömyyseläke myönnetään takautuvasti 1 momentin mukaisesti, suoritetaan eläke sairausvakuutusrahastolle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksettua sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa.

Jos työkyvyttömyyseläke myönnetään takautuvasti 2 momentin mukaisesti tai osaeläkkeenä ja samalta ajalta on maksettu päivärahaa sairausvakuutuslain mukaan, suoritetaan eläkettä vain siltä osin kuin sen määrä ylittää samalta ajalta maksetun päivärahajan määrän.

Jos työkyvyttömyyseläke 19 b §:n 3 momentin mukaisesti suoritetaan kertosuorituksena, työkyvyttömyyseläkkeeseen ei sovelleta, mitä edellä tässä pykälässä on säädetty.

5 b §

Jos työkyvyttömyyseläkkeen saajan työkyky muuttuu siten, että muutoksella 1 momentin mukaan on vaikutusta eläkkeen suuruuteen ja jos muutoksen, kun otetaan huomioon myös jo kulunut aika, voidaan arvioida jäävän pysyväksi ainakin vuoden ajaksi, tarkistetaan eläkkeen määrä eläkkeensaajan hakemuksesta tai eläkelaitoksen aloitteesta muutosta lähinnä seu-

raavan kuukauden alusta, jollei 4 d §:n säännöksistä muuta johdu. Eläkettä ei kuitenkaan alenneta ajalta, jolta sitä on jo suoritettu, eikä koroteta pitemmältä ajalta kuin eläkkeensaajan tarkistushakemuksesta tai eläkelaitoksen tarkistustoimenpiteisiin ryhtymistä lähinnä seuraavaa kalenterikuukautta edeltäneiltä kuudelta kuukaudelta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1982.

Tätä lakia ei sovelleta aikaisemmin myönnettyyn työkyvyttömyyseläkkeeseen, joka keskeytyksettä jatkuu lain voimaantulon jälkeen.

3.

Laki

lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 1 ja 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 9 päivänä helmikuuta 1962 annetun lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 1 §:n 1 momentti ja 4 §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 1 momentti 20 päivänä syyskuuta 1974 annetussa laissa (750/74) ja 4 §:n 3 momentti 29 päivänä joulukuuta 1972 annetussa laissa (935/72), näin kuuluviksi:

1 §

Työntekijälle, joka työskentelee metsätyössä, uittotyössä, maatalo- ja puutarhatalouden eri töissä, maa-, vesi- ja talonrakennustyössä, maanparannustyössä, turveteollisuustyössä, satamatyössä tahi kotimaanliikenteen aluksessa taikka, sikäli kuin asetuksella säädetään, muulla sellaisella alalla, jolle lyhytaikaiset työsuhteet ovat luonteeltaan on työnantajan kustannettava eläketurva vanhuuden ja työkyvyttömyyden varalta sekä tällaisen työntekijän omaisille perhe-eläketurva tämän lain mukaan. Mikäli tässä laissa ei toisin säädetä, on soveltuvin osin muutoin voimassa, mitä työntekijäin eläkelain 3 §:n 2—4 momentissa, 4 §:n 1, 3, 5 ja 6 momentissa, 4 a—4 d §:ssä, 5 b §:n 3 ja 4 momentissa, 7 a—10 §:ssä, 12 §:ssä, 13 §:n 3 momentissa, 14 §:ssä, 15 a—18 §:ssä ja 19 a—23 §:ssä on säädetty.

4 §

Työkyvyttömyyseläke myönnetään, jollei toisin ole säädetty, joko määräajaksi tai toistaiseksi sitä kuukautta lähinnä seuraavan kuukauden alusta, jonka aikana oikeus eläkkeen saamiseen on syntynyt, ei kuitenkaan takautuvasti pitemmältä ajalta kuin eläkkeen hakemista seuraavaa kuukautta edeltäneen vuoden ajalta. Työkyvyttömyyseläke lakkautetaan, kun eläkkeensaajan työkyky on siinä määrin palautunut, ettei hän enää täytä eläkkeen saamisen edellytyksiä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1982.

Tätä lakia ei sovelleta aikaisemmin myönnettyyn työkyvyttömyyseläkkeeseen, joka keskeytyksettä jatkuu lain voimaantulon jälkeen.

Laki

maatalousyrittäjien eläkelain 19 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun maatalousyrittäjien eläkelain 19 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 20 päivänä syyskuuta 1974 annetussa laissa (751/74), näin kuuluvaksi:

19 §

Jollei tästä laista muuta seuraa, on soveltuvin osin lisäksi vastaavasti voimassa, mitä työntekijäin eläkelain 3 §:n 3 ja 4 momentissa, 4, 4 b—4 d, 5 b, 7 a ja 7 c—9 a §:ssä, 11 §:n 1 momentissa, 12 §:n 1 momentin 5 kohdassa, 13 ja 14 §:ssä sekä 16—21 a ja 22 §:ssä sekä lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 10 §:n 3 momentissa on säädetty.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1982.

Tätä lakia ei sovelleta aikaisemmin myönnettyyn työkyvyttömyyseläkkeeseen, joka keskeytyksettä jatkuu lain voimaantulon jälkeen.

Laki

yrittäjien eläkelain 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun yrittäjien eläkelain 17 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 20 päivänä syyskuuta 1974 annetussa laissa (752/74), näin kuuluvaksi:

17 §

Jollei tästä laista muuta seuraa, on soveltuvin osin lisäksi vastaavasti voimassa, mitä työntekijäin eläkelain 3 §:n 1, 3 ja 4 momentissa, 4, 4 b—4 d, 5 b, 7 a ja 7 c—10 §:ssä, 11 §:n 1 momentissa, 12 §:n 1 momentin 5 kohdassa ja 4 momentissa, 13 ja 14 §:ssä sekä 16—21 a ja 22 §:ssä on säädetty.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1982.

Tätä lakia ei sovelleta aikaisemmin myönnettyyn työkyvyttömyyseläkkeeseen, joka keskeytyksettä jatkuu lain voimaantulon jälkeen.

6.

Laki merimieseläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 26 päivänä tammikuuta 1956 annetun merimieseläkelain (72/56) 26 §:n 2 momentti ja 28 §:n 3 momentti,

sellaisina kuin ne ovat 30 päivänä joulukuuta 1966 annetussa laissa (739/66), sekä

lisätään 28 §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna mainitulla 30 päivänä joulukuuta 1966 annetulla lailla ja 11 päivänä joulukuuta 1970 annetulla lailla (768/70), uusi 4, 5, 6, 7 ja 8 momentti seuraavasti:

26 §

Työkyvyttömyyseläkettä suoritetaan, jollei 28 §:n 4—8 momentin säännöksistä muuta johdu, sitä kuukautta lähinnä seuraavan kuukauden alusta, jonka aikana oikeus eläkkeen saamiseen on syntynyt, ei kuitenkaan takautuvasti pitimältä ajalta kuin eläkkeen hakemista seuraavaa kuukautta edeltäneen vuoden ajalta.

28 §

Täyttä työkyvyttömyyseläkettä suoritetaan, jollei jäljempänä tässä pykälässä toisin säädetä, aikaisintaan sen kalenterikuukauden alusta, joka ensiksi seuraa sairausvakuutuslain (364/63) 27 §:ssä tarkoitetun päivärahan ensisijaisuusajan, 150 ensimmäisen suorituspäivän ja tämän jälkeisten, sanotussa pykälässä tarkemmin määrättyjen viiden tai neljän täyden kalenterikuukauden jälkeen.

Sen estämättä, mitä 3 momentissa on säädetty, täyttä työkyvyttömyyseläkettä suoritetaan 26 §:n 1 momentin mukaisesti, jos eläkehakemus on tehty ennen kuin sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa on maksettu 3 momentissa mainituilta 150 ensimmäiseltä suorituspäivältä. Tällöin kuitenkin edellytetään, ettei eläkehakemuksen tekemistä seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä tai, jos tämä aikana on haettu sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa, sen hakemista seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä ole myönnetty työkyvyttömyyden alkamisen jälkeiseen

aikaan tai, jos tähän aikaan kohdistuva päiväraahakemus on hylätty, sen hylkäämisen jälkeiseen aikaan kohdistuvaa vähintään kuukauden ajalta yhdenjaksoisesti maksettavaa päivärahaa.

Jos osaeläkkeenä myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä saavan työntekijän työkyky muuttuu siten, että hänellä on oikeus saada täyttä työkyvyttömyyseläkettä, täyteen eläkkeeseen sovelletaan 3 momentin säännöksiä. Työkyvyttömyyden jatkuessa työkyvyttömyyseläkettä suoritetaan tällöin osaeläkkeenä täyden työkyvyttömyyseläkkeen alkamiseen saakka.

Jos täysi työkyvyttömyyseläke myönnetään takautuvasti 3 momentin mukaisesti, suoritetaan eläke sairausvakuutusrahastolle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksettua sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa.

Jos työkyvyttömyyseläke myönnetään takautuvasti 4 momentin mukaisesti tai osaeläkkeenä ja samalta ajalta on maksettu päivärahaa sairausvakuutuslain mukaan, suoritetaan eläkettä vain siltä osin kuin sen määrä ylittää samalta ajalta maksetun päivärahan määrän.

Jos työkyvyttömyyseläke 22 §:n 2 momentin mukaisesti suoritetaan kertasuorituksena, työkyvyttömyyseläkkeeseen ei sovelleta, mitä edellä tässä pykälässä on säädetty.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1982.

Tätä lakia ei sovelleta aikaisemmin myönnettyyn työkyvyttömyyseläkkeeseen, joka keskeytyksellä jatkuu lain voimaantulon jälkeen.

Laki

kansaneläkelain 62 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan väliaikaisesti 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun (347/56) kansaneläkelain 62 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on väliaikaisesti muutettuna 19 päivänä joulukuuta 1980 annetulla lailla (834/80), näin kuuluvaksi:

62 §

Valtio, kunnat ja eläkelaitos vastaavat kukin omasta osuudestaan eläkkeiden tukiosien kustannuksista. Kunnan osuus määräytyy sen mukaan, mihin kuntien kantokykyluokituksesta annetun lain (665/67) mukaiseen kantokykyluokkaan se kuuluu, ja on

1 luokassa	10,1	prosenttia
2	”	14,3	”
3	”	17,9	”
4	”	21,6	”
5	”	25,3	”
6	”	28,8	”
7	”	32,5	”
8	”	36,1	”
9	”	39,8	”
10	”	43,9	”

kunnan 2 momentissa sanotulla tavalla lasketusta kustannusosuusperusteesta, kuitenkin niin, ettei osuus jaettuna kunnassa edellisenä vuotena toimitetussa kunnallisverotuksessa määrättyjen veroäyrien luvulla nouse valtioneuvoston vahvistamaa enimmäismäärää suuremmaksi. Eläkelaitoksen osuus kustannuksista on enintään 60 prosenttia maksettujen tukiosien yhteismäärästä ja valtio vastaa tukiosien kustannuksista muulta kuin edellä mainitulta osalta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1982 ja on voimassa sen ajan, jolta vaikutetun kansaneläkevakuutusmaksua peritään alle 2,25 penniä veroäyriä.

Laki

tulo- ja varallisuusverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 31 päivänä joulukuuta 1974 annetun tulo- ja varallisuusverolain (1043/74) 30 §,
muutetaan 17 b §:n 1 momentti, 22 §:n 1 momentin 16 ja 17 kohta sekä 33 §:n 2 momentti,
 sellaisina kuin niistä ovat 17 b §:n 1 momentti muutettuna 25 päivänä heinäkuuta 1975 ja 1 päivänä joulukuuta 1978 annetuilla laeilla (608/75 ja 913/78) ja 33 §:n 2 momentti 7 päivänä joulukuuta 1979 annetussa laissa (885/79), sekä
lisätään 22 §:n 1 momenttiin uusi 17 a kohta seuraavasti:

17 b §

Ansiotuloksi katsotaan palkkatulo ja siihen verrattava henkilökohtainen tulo sekä aikaisempaan virka- tai työsuhteeseen taikka siihen liittyvään vakuutukseen perustuva eläke ja perhe-eläke sekä maatalousyrittäjien eläkelaisissa (467/69), luopumiseläkelaisissa (16/74), yrittäjien eläkelaisissa (468/69) ja työntekijäin eläkelain

(395/61) 1 b §:ssä sekä lyhytaikaisissa työsuh-teissa olevien työntekijäin eläkelain (134/62) 1 a §:n 2 momentissa tarkoitettu eläke ja perhe-eläke. Ansiotuloksi katsotaan myös päivä- ja äitiysraha sekä eläke ja muu korvaus tulojen tai elatuksen vähentymisestä, joka suoritetaan sairausvakuutuslain (364/63) tai pakollisen tapaturma- tai liikennevahinkoturvan nojalla.

Metsästä tapahtuneen hankintakaupan tai muun siihen verrattavan myynnin yhteydessä verovelvollisen tekemän työn arvo katsotaan hänen ansiotulokseen. Verovelvollisen porotalouden hyväksi tekemän työn arvo katsotaan niin ikään hänen ansiotulokseen.

22 §

Veronalaiseksi tuloksi ei katsota:

16) sairausvakuutuslain mukaan suoritettua sairaanhoitokorvausta,

17) pakollisen tapaturma- tai liikennevahinkoturvan nojalla muusta kuin tulojen tai elätyksen vähentymisestä maksettua korvausta,

17 a) pakollisen tapaturmavahinkoturvan nojalla ennen 1 päivää tammikuuta 1982 sattuneen vakuutustapahtuman perusteella maksettua päivärahaa, elinkorkoa ja huoltoeläkettä tai niihin liittyviä lisä-, myös silloin kun ne on saatu työnantajalta palkkana tai ennakkona, ei kuitenkaan siltä osin kuin elinkoron tai huoltoeläkkeen vuotuinen määrä ylittää 20 000 markkaa,

33 §

Edellä 1 momentin 1, 2, 2 a, 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen vähennysten suuruus määrätään sen tulon perusteella, josta on vähennetty 2 luvun mukaan vähennettävät vähennykset.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1982. Sitä sovelletaan ensimmäisen keran vuodelta 1982 toimitettavassa verotuksessa.

Tätä lakia ei sovelleta sairausvakuutuslain nojalla suoritettuun päivärahaan, jota maksetaan lain voimaantuloa edeltäneeltä ajalta. Tä-

tä lakia ei myöskään sovelleta pakollisen liikennevahinkoturvan nojalla suoritettuun vuotta lyhyemmältä ajalta maksettavaan korvaukseen tulojen tai elätyksen vähentymisestä, joka perustuu ennen lain voimaantuloa sattuneeseen vakuutustapahtumaan.

Ennen tämän lain voimaantuloa sattuneen vakuutustapahtuman perusteella pakollisen liikennevahinkoturvan nojalla saadusta elinkorosta tai eläkkeestä on veronalaista tuloa kuitenkin vain 20 000 markkaa ylittävä osa kokonaan ja 20 000 markasta tai sitä pienemmästä määrästä vuodelta 1982 toimitettavassa verotuksessa 20 prosenttia, vuodelta 1983 toimitettavassa verotuksessa 40 prosenttia, vuodelta 1984 toimitettavassa verotuksessa 60 prosenttia ja vuodelta 1985 toimitettavassa verotuksessa 80 prosenttia. Jos verovelvolliselle pakollisen liikennevahinkoturvan nojalla suoritettavien edellä tarkoitettujen etuuksien ohella maksettavien 22 §:n 1 momentin 17 a kohdassa tarkoitettujen elinkoron tai eläkkeen vuotuinen määrä ylittää 20 000 markkaa, ovat hänen liikennevahinkoturvan nojalla saamansa etuudet kokonaan veronalaisia jo vuodelta 1982 toimitettavassa verotuksessa. Jos verovelvolliselle liikennevakuutuskorvausten ohella maksettujen 22 §:n 1 momentin 17 a kohdassa tarkoitettujen etuuksien vuotuinen määrä on enintään 20 000 markkaa, on pakollisen liikennevahinkoturvan nojalla saadusta elinkorosta tai eläkkeestä veronalaista tuloa 20 000 markan ja verovapaan tapaturmakorvauksen erotuksen ylittävä osa ja lisäksi muusta osasta 20 prosenttia vuodelta 1982 toimitettavassa verotuksessa, 40 prosenttia vuodelta 1983 toimitettavassa verotuksessa, 60 prosenttia vuodelta 1984 toimitettavassa verotuksessa ja 80 prosenttia vuodelta 1985 toimitettavassa verotuksessa.

9.

Laki

vuodelta 1982 suoritettavasta työntäjän sairausvakuutusmaksusta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Poiketen siitä, mitä työntäjän sosiaaliturvamaksusta 4 päivänä heinäkuuta 1963 annetun lain 1 §:n 1 momentissa, sellaisena kuin

se on 11 päivänä elokuuta 1978 annetussa laissa (613/78), on säädetty työntäjän sairausvakuutusmaksusta, peritään työntäjän sairausvakuutusmaksua 2,35 prosenttia työntekijälle 1

päivänä tammikuuta 1982 tai sen jälkeen sanot-
tuna vuonna suoritettuna ennakkoperinnän alai-
sen palkan määrästä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 1982.

Helsingissä _____
päivänä huhtikuuta 1981.

Tasavallan Presidentti

Ministeri

1.

Laki

sairausvakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti kumotaan 4 päivänä heinäkuuta 1963 annetun sairausvakuutuslain (364/63) 4 §:n 2 momentti, 11 a, 18 ja 20 §,

näistä 4 §:n 2 momentti ja 11 a §, sellaisina kuin ne ovat 28 päivänä tammikuuta 1972 annetussa laissa (75/72) sekä 18 §, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 14 päivänä tammikuuta 1966 annetulla lailla (5/66),

muutetaan 16, 19, 22 ja 23 §, 30 §:n 4 momentti, 30 b §, 75 §:n 3 momentti ja 76 §, sellaisina kuin niistä ovat 16 ja 76 § 31 päivänä joulukuuta 1971 annetussa laissa (999/71), 22 § osittain muutettuna 30 päivänä joulukuuta 1977 annetulla lailla (1086/77), 23 § 19 päivänä joulukuuta 1980 annetussa laissa (841/80), 30 §:n 4 momentti mainitussa 30 päivänä joulukuuta 1977 annetussa laissa, 30 b § mainitussa 28 päivänä tammikuuta 1972 annetussa laissa ja 75 §:n 3 momentti 4 päivänä heinäkuuta 1969 annetussa laissa (464/69), sekä

lisätään 27 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 21 päivänä joulukuuta 1973 annetulla lailla (937/73), uusi 4, 5 ja 6 momentti sekä 59 §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna 16 päivänä joulukuuta 1966 ja 22 päivänä joulukuuta 1967 annetuilla laeilla (646/66 ja 591/67), uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

Kunnalla on sen estämättä, mitä muualla tässä laissa säädetään, oikeus saada kansanterveyslaissa (66/72) tarkoitetun terveyskeskuksen toimesta vakuutetulle annetun sairaanhoidon kustannuksista korvausta siten kuin jäljempänä 11 a, 13, 30 b ja 52—57 §:ssä säädetään.

(2 mom. kumotaan)

11 a §.

Edellä 5 §:ssä tarkoitetun terveyskeskuksen toimesta kansanterveyslain 14 §:n 1 momentissa mainittujen velvollisuuksien toteuttamiseksi annetun sairaanhoidon ja järjestetyn sairaankuljetuksen kustannuksista korvataan kunnalle vahvistetun taksan mukainen määrä tai, jos vakuutetulta saadaan sen mukaan kuin erikseen säädetään periä maksu, taksan mukaisen ja mainitun määrän erotus. Vastaavasti korvataan terveyskeskuksen toimesta 17 vuotta täyttäneelle vakuutetulle annetun hampaiden tutkimuksen ja hoidon kustannukset.

(11 a § kumotaan)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämän lain nojalla ei suoriteta vakuutetulle korvausta tämän terveyskeskukselle sairaanhoidosta maksamasta määrästä eikä kunnalle sellaisesta hoidosta tai tutkimuksesta, joka muun kuin kansanterveystlain nojalla on vakuutetulle maksetonta.

16 §.

Milloin vakuutetun verotuksessa todetut työtulot asetuksella säädettävänä kalenterivuotena ovat olleet vähintään 6 700 markkaa, päivärahan määrä on päivää kohti puolitoista promillea vakuutetun tässä pykälässä tarkoitetuista työtuloista, kuitenkin siten, että päivärahan määrää laskettaessa ei oteta huomioon sitä tulojen osaa, joka ylittää 25 500 markkaa. Jos vakuutetulla ei ole ollut edellä tarkoitettuna aikana työtuloa tai sen määrä ei ole noussut 6 700 markkaan, on päivärahan määrä päivää kohti 10 markkaa.

Mitä työtulolla tarkoitetaan tätä lakia sovellettaessa, säädetään asetuksella.

18 §.

Milloin vakuutetulla sairauden aiheuttaman työkyvyttömyyden alkaessa oli ja edelleen on huollettavanaan puoliso taikka 16 vuotta nuorempi oma tai puolisonsa lapsi taibi otto- tai kasvattilapsi, suoritetaan päivärahaan huoltajanlisää. Huoltajanlisää suoritetaan kuitenkin vain, jos päiväraha sairastuneen osalta on yhtä suuri tai suurempi kuin se päiväraha, minkä hänen puolisonsa saisi, jos päivärahaa olisi suoritettava myös hänelle. Samanaikaisesti suoritetaan huoltajanlisää vain toiselle puolisoista.

Huoltajanlisä on puolison osalta 15 prosenttia ja jokaisen lapsen osalta 10 prosenttia päivärahasta, kuitenkin yhteensä enintään 50 prosenttia siitä.

(18 § kumotaan)

19 §

Päivärahaa suoritetaan jokaiselta arkipäivältä, ei kuitenkaan työkyvyttömyyden alkamispäivältä eikä seitsemältä sitä lähinnä seuraavalta arkipäivältä. Jos vakuutettu työnsä laadusta joutuen joutuu säännönmukaisesti olemaan työssä sunnuntai-, pyhä-, itsenäisyys- tai vapunpäivänä, rinnastetaan tämä päivä arkipäivään edellä mainittua seitsemän päivän aikaa laskettaessa, edellyttäen, että hänen, jollei hän olisi sairastunut, olisi ollut oltava työssä mainittunakin päivänä.

16 §

Päivärahan määrä päivää kohden on vähimmäispäiväraha, 27,50 markkaa lisättynä 30 prosentilla vakuutetun verotuksessa asetuksella säädettävänä kalenterivuotena todettujen työtulojen kolmassadasosasta, kuitenkin vähintään 80 prosenttia työtulojen kolmassadasosasta. Jollei vakuutetulla ole edellä mainittuna aikana ollut työtuloja, päivärahan määrä päivää kohden on vähimmäispäivärahan suuruinen.

Voimassa oleva laki

Jos työkyvyttömyys on saman sairauden johdosta alkanut uudelleen 30 päivän kuluessa siitä päivästä, jolta viimeksi suoritettiin päivärahaa tai jolloin vakuutettu oli hoidettavana sairaalassa tai muussa sairaanhoitolaitoksessa, suoritetaan päiväraha uuden työkyvyttömyyden alkamispäivää seuraavasta arkipäivästä.

Samaksi sairaudeksi katsottavan sairauden johdosta suoritetaan päivärahaa sen kalenterikuukauden loppuun, jota seuraavan kuukauden aikana päivärahan suorituspäivien luku nousisi 300 päivään.

Ehdotus

Jos työkyvyttömyys on alkanut uudelleen 30 päivän kuluessa siitä päivästä, jolta viimeksi suoritettiin päivärahaa, suoritetaan päiväraha työkyvyttömyyden alkamispäivää seuraavasta arkipäivästä, ei kuitenkaan silloin, kun kysymys on uudesta sairaudesta, jonka ei voida katsoa liittyvän aikaisempaan työkyvyttömyyteen.

Päivärahaa suoritetaan enintään sen kalenterikuukauden loppuun, jota seuraavan kuukauden aikana päivärahan suorituspäivien luku nousisi 300 päivään. Mainittua ensimmäisaiikaa laskettaessa otetaan myös aikaisemmat suorituspäivät huomioon kahden viimeisen vuoden ajalta välittömästi ennen viimeisen sellaisen työkyvyttömyyden alkamista, jonka perusteella suoritetaan päivärahaan sovelletaan 1 momentissa tarkoitettua omavastuuaiikaa.

Jos vakuutettu saatuaan päivärahaa on tämän jälkeen ollut kykenevä tekemään työtä, lukuunottamatta sellaisia työkyvyttömyysjaksoja, joilta hänellä 1 momentin mukaisesti ei ole ollut oikeutta saada päivärahaa vähintään 12 kuukauden ajan, hänellä on oikeus saada 3 momentin mukaisesti päivärahaa ottamatta huomioon sanottua 12 kuukauden ajanjaksoa edeltäneeltä ajalta saatua päivärahaa. Vakuutettua, jolle on myönnetty kansaneläkelain 22 §:n 1 momentin nojalla sanotun lain mukainen työkyvyttömyyseläke tai työntekijäin eläkelain (395/61) 8 §:ssä tarkoitettu täysi työkyvyttömyyseläke, ei tänä aikana pidetä työhön kykenevänä.

Jos vakuutettu, joka on saanut enimmäisajalta päivärahaa, tulee työkyvyttömäksi uuden sairauden takia, jonka ei voida katsoa liittyvän edellä tarkoitettuun aikaisempaan työkyvyttömyyteen, hänellä on oikeus saada tämän uuden sairauden aiheuttaman työkyvyttömyyden perusteella päivärahaa aikaisemmin saadusta päivärahan enimmäismäärästä huolimatta siten kuin edellä tässä pykälässä on säädetty.

Vakuutetulla, joka saa kansaneläkelain mukaista työttömyyseläkettä tai sanotun lain 22 §:n 1 momentin nojalla myönnettyä sanotun lain mukaista työkyvyttömyyseläkettä, ei ole oikeutta saada päivärahaa siltä ajalta, jolta eläkettä maksetaan.

Tätä pykälää sovellettaessa päivärahan suorituspäiviin luetaan myös päivät, joilta vakuutetulla 14 ja 15 §:n sekä tämän pykälän 1 ja 2 momentin nojalla on oikeus saada päivärahaa, vaikka sitä ei ole hänelle suoritettu tässä laissa olevien maksamista koskevien rajoitusten vuoksi.

Voimassa oleva laki

20 §.

Jos sairauden aiheuttama työkyvyttömyys on alkanut 14 §:n 2 momentissa tarkoitetun, toisesta sairaudesta johtuvan työkyvyttömyyden aikana, katsotaan sen muodostavan päivärahaa suoritettaessa aikaisemman sairauden kanssa yhden kokonaisuuden.

Jos sairaus uudelleen aiheuttaa työkyvyttömyyden sen jälkeen, kun vakuutettu on ollut kahden vuoden ajan kykenevä tekemään työtä tämän sairauden estämättä, katsotaan se työkyvyttömyyden uudelleen alkaessa eri sairaudeksi, vaikka sitä lääketieteellisesti olisikin pidettävä saman sairauden jatkona.

22 §.

Äitiysrahan määrä päivää kohti on yhtä suuri kuin se päiväraha, minkä vakuutettu olisi saanut, jos häntä olisi kohdannut sairaus.

Äitiysrahaan ei suoriteta huoltajanlisää vastasyntyneestä eikä sellaisesta ottolapsesta, jonka hoidon johdosta äitiysrahaa suoritetaan.

23 §.

Äitiysrahaa suoritetaan yhteensä 258 arkipäivältä siten, että 24 arkipäivää siitä kohdistuu laskettua synnytyisaikaa välittömästi edeltäneeseen ja 234 arkipäivää sitä välittömästi seuraavaan aikaan. Jos raskaus on keskeytynyt aikaisemmin kuin 24 arkipäivää ennen laskettua synnytyisaikaa, äitiysrahan katsotaan kohdistuvan raskauden keskeytymispäivää välittömästi seuraavaan 258 arkipäivään. Jos lapsi syntyy kuolleena tai kuolee 72 arkipäivän kuluessa synnytyksestä taikka lapsen äiti tänä aikana luovuttaa pois lapsensa tarkoituksenaan antaa hänet ottolapseksi, lapsen äidillä on oikeus saada äitiysrahaa vain 96 ensimmäiseltä arkipäivältä. Jos lapsi kuolee tai lapsi luovutetaan pois myöhemmin äitiysrahan suorittamisaikana, lapsen äidillä ei ole tämän jälkeen oikeutta saada äitiysrahaa.

Äitiysrahaa suoritetaan 210 arkipäivältä lapsen äidille ja 48 arkipäivältä joko äidille tai

Ehdotus

(20 § kumotaan)

22 §

Äitiysrahan määrä päivää kohden on 75 ensimmäiseltä arkipäivältä yhtä suuri kuin 16 §:ssä tarkoitettu päiväraha. Sanotun ajan jälkeen äitiysrahan määrä päivää kohden on vähimmäispäiväraha lisättynä 30 prosentilla 16 §:ssä tarkoitettujen työtulojen kolmassadasosasta, kuitenkin vähintään 70 prosenttia työtulojen kolmassadasosasta.

Jos lapsen äiti on ansiotyössä tai kodin ulkopuolella suoritettavassa muussa työssä 75 ensimmäisen äitiysrahan suorituspäivän jälkeen, hänelle suoritettavan äitiysrahan määrä on tältä ajalta vähimmäispäivärahan suuruinen.

23 §

Äitiysrahaa suoritetaan yhteensä 258 arkipäivältä siten, että 25 arkipäivää siitä kohdistuu laskettua synnytyisaikaa välittömästi edeltäneeseen ja 233 arkipäivää sitä välittömästi seuraavaan aikaan. Jos raskaus on keskeytynyt aikaisemmin kuin 25 arkipäivää ennen laskettua synnytyisaikaa, äitiysrahan katsotaan kohdistuvan raskauden keskeytymispäivää välittömästi seuraavaan 258 arkipäivään. Jos lapsi syntyy kuolleena tai kuolee 75 arkipäivän kuluessa synnytyksestä taikka lapsen äiti tänä aikana luovuttaa pois lapsensa tarkoituksenaan antaa hänet ottolapseksi, lapsen äidillä on oikeus saada äitiysrahaa vain 100 ensimmäiseltä arkipäivältä. Jos lapsi kuolee tai lapsi luovutetaan pois myöhemmin äitiysrahan suorittamisaikana, lapsen äidillä ei ole tämän jälkeen oikeutta saada äitiysrahaa.

Äitiysrahaa suoritetaan 208 arkipäivältä lapsen äidille ja 50 arkipäivältä joko äidille tai

Voimassa oleva laki

aikaisintaan 96 arkipäivän kuluttua äitiysraha-oikeuden alkamisesta äidin suostumuksella lapsen isälle, joka on avioliitossa lapsen äidin kanssa ja joka ei asu hänestä erillään välien rikkoutumisen vuoksi, kun isä on lapsen hoidon takia poissa ansiotyöstä tai muusta kodin ulkopuolella suoritettavasta työstä. Samoin edellytyksin voidaan äitiysrahaa suorittaa lapsen isälle myös lapsen syntymän yhteydessä vähintään 6 ja enintään 12 arkipäivältä, jolloin äitiysrahan suorittamisaika lyhenee vastaavasti. Isälle suoritetaan äitiysrahaa siten kuin asetuksella säädetään. Isälle suoritettavan äitiysrahan määrä päivää kohti on yhtä suuri kuin se päiväraha, jonka hän olisi saanut, jos häntä olisi kohdannut sairaus. Ilmoitus äitiysrahan suorittamiseksi isälle samoin kuin ilmoitus työnantajalle isän jäämisestä pois ansiotyöstä edellä olevasta syystä sekä ilmoitus äitiysrahan suorittamiseen vaikuttavista muutoksista on tehtävä siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

Ottolapsen hoidon johdosta äitiysrahaa suoritetaan vakuutetulle jokaiselta arkipäivältä, jonka hoito jatkuu, kunnes lapsen syntymästä on kulunut 234 arkipäivää, kuitenkin vähintään 96 arkipäivältä. Vakuutetun suostumuksella voidaan hänen äitiysrahakautensa 48 arkipäivältä, siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään, suorittaa äitiysrahaa hänen puolisolleen, joka ei asu hänestä erillään välien rikkoutumisen vuoksi. Mitä 21 §:n 2 momentissa on säädetty vakuutetun työstä poissa olosta, sovelletaan vastaavasti hänen puolisoonsa. Puolisolle suoritettavan äitiysrahan määrä on yhtä suuri kuin se päiväraha, jonka hän olisi saanut, jos häntä olisi kohdannut sairaus. Mitä tämän pykälän 2 momentissa on säädetty ilmoitusvelvollisuudesta, koskee myös ottovanhempia.

Siltä ajalta, jolta äitiysrahaa suoritetaan, ei sairauden perusteella makseta päivärahaa.

Jos äitiysrahan suorittamisaikana alkaa oikeus uuteen äitiysrahaan, edellisen äitiysrahan suorittaminen päättyy jälkimmäisen äitiysraha-oikeuden alkaessa.

Ehdotus

aikaisintaan 100 arkipäivän kuluttua äitiysraha-oikeuden alkamisesta äidin suostumuksella lapsen isälle, joka on avioliitossa lapsen äidin kanssa ja joka ei asu hänestä erillään välien rikkoutumisen vuoksi, kun isä on lapsen hoidon takia poissa ansiotyöstä tai muusta kodin ulkopuolella suoritettavasta työstä. Samoin edellytyksin voidaan äitiysrahaa suorittaa lapsen isälle myös lapsen syntymän yhteydessä vähintään 6 ja enintään 12 arkipäivältä, jolloin äitiysrahan suorittamisaika lyhenee vastaavasti. Isälle suoritetaan äitiysrahaa siten kuin asetuksella säädetään. Isälle suoritettavan äitiysrahan määrä päivää kohti on *vähimmäispäiväraha lisätynä 30 prosentilla hänen 16 §:ssä tarkoitettujen työtulojensa kolmassadasosasta, kuitenkin vähintään 70 prosenttia hänen työtulojensa kolmassadasosasta*. Ilmoitus äitiysrahan suorittamiseksi isälle samoin kuin ilmoitus työnantajalle isän jäämisestä pois ansiotyöstä edellä olevasta syystä sekä ilmoitus äitiysrahan suorittamiseen vaikuttavista muutoksista on tehtävä siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

Ottolapsen hoidon johdosta äitiysrahaa suoritetaan vakuutetulle jokaiselta arkipäivältä, jonka hoito jatkuu, kunnes lapsen syntymästä on kulunut 234 arkipäivää, kuitenkin vähintään 100 arkipäivältä. Vakuutetun suostumuksella voidaan hänen äitiysrahakautensa 50 arkipäivältä, siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään, suorittaa äitiysrahaa hänen puolisolleen, joka ei asu hänestä erillään välien rikkoutumisen vuoksi. Mitä 21 §:n 2 momentissa on säädetty vakuutetun työstä poissa olosta, sovelletaan vastaavasti hänen puolisoonsa. Puolisolle suoritettavan äitiysrahan määrä on yhtä suuri kuin *isälle 2 momentin mukaan suoritettavan äitiysrahan määrä*. Mitä tämän pykälän 2 momentissa on säädetty ilmoitusvelvollisuudesta, koskee myös ottovanhempia.

Siltä ajalta, jolta äitiysrahaa suoritetaan, ei sairauden perusteella makseta päivärahaa, *jos kuitenkin äiti 75 ensimmäisen äitiysrahan suorituspäivän jälkeen tulee työkyvyttömäksi, on hänellä oikeus äitiysrahan sijasta saada päivärahaa*.

Jos äitiysrahan suorittamisaikana alkaa oikeus uuteen äitiysrahaan, edellisen äitiysrahan suorittaminen päättyy jälkimmäisen äitiysraha-oikeuden alkaessa.

Jos vakuutetulla on oikeus saada 1 momentissa tarkoitettua korvausta täytenä työkyvyttömyyseläkkeenä työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainittujen säännösten tai määräysten nojalla, kansanedustajain eläkelain (329/67), merimieseläkelain (72/56), valtioneuvoston jäsenen oikeudesta eläkkeeseen ja hänen jälkeensä suoritettavasta perhe-eläkkeestä annetun lain (870/77) tai kunnallisten luottamushenkilöiden eläkelain (578/77) nojalla taikka valtion, kunnan, seurakunnan tai muun julkisoikeudellisen yhteisön palveluksessa olevia koskevan aikaisemman lain tai muun säännöksen taikka määräyksen nojalla, suoritetaan päiväraha sen estämättä, mitä edellä tässä pykälässä on säädetty, täysimääräisenä ajalta, joka käsittää päivärahan 19 §:n 3 momentissa tarkoitettun enimmäissuoritusajan 150 ensimmäistä suorituspäivää sekä tämän jälkeisen ajan viidennen seuraavan täyden kalenterikuukauden loppuun (päivärahan ensisijaisuusaika). Jos kuitenkin päivärahan 19 §:n 3 momentin mukaisen suoritusajan arvioidaan edellä mainitun 150 päivän jälkeen päivärahaa keskeytystä suoritettaessa päättyvän ennen ensisijaisuusajan päättymistä, ensisijaisuusaika päättyy jo neljännen täyden kalenterikuukauden lopussa. Edellä mainittuihin muun lain nojalla suoritettaviin korvauksiin ei päivärahan ensisijaisuusaikana sovelleta, mitä edellä 1—3 momentissa on sanottu. Sosiaalivakuutustoimikunnan tulee vahvistaa sanottu ensisijaisuusaika ja ilmoittaa välittömästi 150 suorituspäivän täytyessä ensisijaisuusajan päättymisestä edellä tarkoitettun muun korvauksen myöntäjälle. Vakuutettua tulee lisäksi kehottaa hakemaan mainittua korvausta. Uusi ensisijaisuusaika voidaan vahvistaa vain, jos aikaisemman päättymisestä on kulunut kuusi kuukautta. Edellä sanotuista ilmoituksesta ja kehotuksesta säädetään tarkemmin asetuksella.

Jos päiväraha myönnetään vakuutetulle, joka saa edellä 4 momentissa tarkoitettua työkyvyttömyyseläkettä, suoritetaan päivärahaa vain siltä osin kuin se samalta ajalta ylittää eläkkeen määrän.

Päivärahaa suoritetaan työntekijäin eläkelain 5 b §:ssä tarkoitettusta osaeläkkeestä tai sitä vastaavasta muusta kuin täydestä työkyvyttö-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

myyseläkkeestä riippumatta, jos vakuutetun oikeus saada mainittua eläkettä on alkanut ennen sen kalenterivuoden alkua, jota koskevat työtulot ovat päivärahan määräämisen perusteena.

30 §

Jollei synnyttäjä ole käynyt lääkärin suoritamassa jälkitarkastuksessa aikana, joka alkaa viisi ja päättyy kaksitoista viikkoa synnytyksen jälkeen, ei hänellä ole oikeutta nostaa äitiysrahaa pitemmältä ajalta kuin 72 arkipäivältä äitiysrahaoikeuden alkamisesta, jollei sosiaalivakuutustoimikunta erityisestä syystä toisin päättä. Tarkemmat säännökset jälkitarkastuksesta annetaan asetuksella.

Jollei synnyttäjä ole käynyt lääkärin suoritamassa jälkitarkastuksessa aikana, joka alkaa viisi ja päättyy kaksitoista viikkoa synnytyksen jälkeen, ei hänellä ole oikeutta saada äitiysrahaa pitemmältä ajalta kuin 100 arkipäivältä äitiysrahaoikeuden alkamisesta, jollei sosiaalivakuutustoimikunta erityisistä syistä toisin päättä. Tarkemmat säännökset jälkitarkastuksesta annetaan asetuksella.

30 b §.

Edellä 11 a §:ssä tarkoitetuista kustannuksista tulee kunnan antaa kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun tutkimus on suoritettu tai hoito annettu tai matka tehty, sairausvakuutus-toimikunnalle tilitys siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

30 b §

Edellä 29 §:n 2 momentissa tarkoitetuista kustannuksista kunnan on annettava kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun työterveyshuoltopalvelus on annettu, sosiaalivakuutustoimikunnalle tilitys siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään. Myöhästymisestä huolimatta korvaus voidaan myöntää joko kokonaan tai osaksi, jos sen epäämistä on pidettävä kohtuuttomana.

59 §

Valtio suorittaa 15 prosenttia päivä- ja äitiysrahoista. Valtion on suoritettava kuukausittain ennakkona määrä siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

75 §

Jos päivä- tai äitiysrahan taikka huoltajalisän määrä päivää kohti päättyy penniä pienempään määrään, pennin osat jätetään ottamatta lukuun.

Päivä- ja äitiysrahan määrä päivää kohden pyöristetään lähimpään täyteen viiteenkymmeneen penniin. Jos 16 §:ssä tarkoitettu työtulo nousee yli täysien kymmenien markkojen, jätetään ylimenevä osa lukuun ottamatta.

76 §.

Jos maan yleinen palkkataso on noussut, valtioneuvostolla on oikeus korottaa päivä- ja äitiysrahan vähimmäismäärää ja siihen oikeuttavan työtulon alarajaa koskevia, tämän lain 16

76 §

Tämän lain 16 §:ssä tarkoitettujen työtulojen määrät tarkistetaan siinä suhteessa kuin päivä- ja äitiysrahan maksuvuodelle vahvistettu työntekijäin eläkelain 9 §:n mukainen palikka

Voimassa oleva laki

§:ssä säädettyjä markkamääriä enintään tammikuusta 1972 alkaen laskettua palkkatason nousua vastaavaksi.

Ehdotus

indeksiluku poikkeaa edelliselle kalenterivuodelle vahvistetusta palkkaindeksiluvusta.

Jos maan yleinen palkkataso on olennaisesti noussut, valtioneuvostolla on oikeus korottaa vähimmäispäivärahaa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1982 ja sitä sovelletaan päivä- ja äitiysrahaan, joka kohdistuu aikaan lain voimaantulosta alkaen.

Laskettaessa 27 §:n 4 momentissa tarkoitettua päivärahan ensisijaisuusajakaik otetaan huomioon myös ennen tämän lain voimaantuloa suoritettut päivärahat.

Päivä- ja äitiysrahan määrää ei tämän lain voimaantulon johdosta alenneta, jos vakuutettu aikaisemmin on saanut päivä- tai äitiysrahaa, joka keskeytyksettä jatkuu lain voimaantulon jälkeen.

Jos vakuutettu tämän lain voimaan tullessa saa 27 §:n 4 momentissa tarkoitettujen säännösten tai määräysten mukaista täyttä työkyvyttömyyseläkettä, vakuutetulle tai hänen työnantajalleen vuodelta 1982 muutoin maksettava, lain voimaantulosta keskeytyksettä jatkunutta eläkettä vastaava päiväraha suoritetaan sanottua työkyvyttömyyseläkettä maksavalle eläkelaitokselle.

Kunnalla on oikeus saada korvaus terveyskeskuksen toimesta annetun sairaanhoidon ja järjestetyn sairaankuljetuksen kustannuksista aikaisemmin voimassa olleiden säännösten mukaisesti, jos hoito on annettu tai matka tehty ennen 1. 1. 1982.

Sairausvakuutuslain 4 §:n 2 momenttia, 11 a ja 30 b §:ää sovelletaan sellaisena kuin ne ovat 28 päivänä tammikuuta 1972 annetussa laissa (75/72), vuosina 1982—1988 siten, että kunnalla on oikeus saada näiden lainkohtien mukaisesti lasketusta korvauksesta 26 prosenttia vuosilta 1982—1984 ja 12 prosenttia vuosilta 1985—1988.

2.

Laki työntekijäin eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain (395/61) 4 §:n 3 momentti ja 5 b §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 4 §:n 3 momentti 29 päivänä joulukuuta 1972 annetussa laissa (934/72) ja 5 b §:n 3 momentti 20 päivänä syyskuuta 1974 annetussa laissa (749/74), sekä lisätään lakiin uusi 4 d § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

Oikeus saada työkyvyttömyyseläkettä on työntekijällä, jonka työkyvyn voidaan sairauden, vian tai vamman johdosta arvioida, kun otetaan huomioon myös jo kulunut aika, olevan yhdenjaksoisesti ainakin vuoden ajan alentunut vähintään kahdella viidenneksellä. Työkyvyn alentumista arvioitaessa otetaan huomioon työntekijän jäljellä oleva kyky hankkia itselleen ansiotuloja saatavissa olevalla sellaisella työllä, jonka suorittamista voidaan häneltä kohtuudella edellyttää silmällä pitäen hänen koulutustaan, aikaisempaa toimintaansa, ikäänsä ja asumisolosuhteitaan sekä näihin verrattavia muita seikkoja. Työkyvyn vaihdellessa otetaan huomioon vuotuinen ansio. Työkyvyttömyyseläkettä suoritetaan sitä kuukautta lähinnä seuraavan kuukauden alusta, jonka aikana oikeus eläkkeen saamiseen on syntynyt, ei kuitenkaan takautuvasti pitemmältä ajalta kuin eläkkeen hakemista seuraavaa kuukautta edeltäneen vuoden ajalta. Jos työntekijälle myönnetään eläkettä takautuvasti, suoritetaan, mikäli hänelle on maksettu samalta ajalta päivärahaa saman työkyvyttömyyden johdosta sairausvakuutuslain nojalla päivärahaa vastaava osa eläkkeestä sairausvakuutusrahastolle. Työkyvyttömyyseläke lakkautetaan, kun eläkkeensaajan työkyky on siinä määrin palautunut, ettei hän enää täytä eläkkeen saamisen edellytyksiä. Työkyvyttömyyseläkkeen saajan täyttäessä vanhuuseläkkeen saamiseen oikeuttavan iän muuttuu työkyvyttömyyseläke vanhuuseläkkeeksi.

Oikeus saada työkyvyttömyyseläkettä on työntekijällä, jonka työkyvyn voidaan sairauden, vian tai vamman johdosta arvioida, kun otetaan huomioon myös jo kulunut aika, olevan yhdenjaksoisesti ainakin vuoden ajan alentunut vähintään kahdella viidenneksellä. Työkyvyn alentumista arvioitaessa otetaan huomioon työntekijän jäljellä oleva kyky hankkia itselleen ansiotuloja saatavissa olevalla sellaisella työllä, jonka suorittamista voidaan häneltä kohtuudella edellyttää silmällä pitäen hänen koulutustaan, aikaisempaa toimintaansa, ikäänsä ja asumisolosuhteitaan sekä näihin verrattavia muita seikkoja. Työkyvyn vaihdellessa otetaan huomioon vuotuinen ansio. Työkyvyttömyyseläkettä suoritetaan, jollei 4 d §:n säännöksistä muuta johdu, sitä kuukautta lähinnä seuraavan kuukauden alusta, jonka aikana oikeus eläkkeen saamiseen on syntynyt, ei kuitenkaan takautuvasti pitemmältä ajalta kuin eläkkeen hakemista seuraavaa kuukautta edeltäneen vuoden ajalta. Työkyvyttömyyseläke lakkautetaan, kun eläkkeensaajan työkyky on siinä määrin palautunut, ettei hän enää täytä eläkkeen saamisen edellytyksiä. Työkyvyttömyyseläkkeen saajan täyttäessä vanhuuseläkkeen saamiseen oikeuttavan iän muuttuu työkyvyttömyyseläke vanhuuseläkkeeksi.

4 d §

Täyttä työkyvyttömyyseläkettä suoritetaan, jollei jäljempänä tässä pykälässä toisin säädetä, aikaisintaan sen kalenterikuukauden alusta, joka

ensiksi seuraa sairausvakuutuslain (364/63) 27 §:ssä tarkoitetun päivärahan ensisijaisuusajan, 150 ensimmäisen suorituspäivän ja tämän jälkeisten, sanotussa pykälässä tarkemmin määrättyjen viiden tai neljän täyden kalenterikuukauden jälkeen.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa on säädetty, täyttää työkyvyttömyyseläkettä suoritetaan 4 §:n 3 momentin mukaisesti, jos eläkehakemus on tehty ennen kuin sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa on maksettu 1 momentissa mainituilta 150 ensimmäiseltä suorituspäivältä. Tällöin kuitenkin edellytetään, ettei eläkehakemuksen tekemistä seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä tai, jos tänä aikana on haettu sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa, sen hakemista seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä ole myönnetty työkyvyttömyyden alkamisen jälkeiseen aikaan tai, jos tähän aikaan kohdistuva päivärahabakemus on hylätty, sen hylkäämisen jälkeiseen aikaan kohdistuvaa vähintään kuukauden ajalta yhdenjaksoisesti maksettavaa päivärahaa.

Jos osaeläkkeenä myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä saavan työntekijän työkyky muuttuu siten, että hänellä on oikeus saada täyttää työkyvyttömyyseläkettä, täyteen eläkkeeseen sovelletaan 1 momentin säännöksiä. Työkyvyttömyyden jatkuessa työkyvyttömyyseläkettä suoritetaan tällöin osaeläkkeenä täyden työkyvyttömyyseläkkeen alkamiseen saakka.

Jos täysi työkyvyttömyyseläke myönnetään takautuvasti 1 momentin mukaisesti, suoritetaan eläke sairausvakuutusrahastolle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksettua sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa.

Jos työkyvyttömyyseläke myönnetään takautuvasti 2 momentin mukaisesti tai osaeläkkeenä ja samalta ajalta on maksettu päivärahaa sairausvakuutuslain mukaan, suoritetaan eläkettä vain siltä osin kuin sen määrä ylittää samalta ajalta maksetun päivärahan määrän.

Jos työkyvyttömyyseläke 19 b §:n 3 momentin mukaisesti suoritetaan kertasuorituksena, työkyvyttömyyseläkkeeseen ei sovelleta, mitä edellä tässä pykälässä on säädetty.

5 b §

Jos työkyvyttömyyseläkkeen saajan työkyky muuttuu siten, että muutoksella 1 momentin mukaan on vaikutusta eläkkeen suuruuteen ja

Jos työkyvyttömyyseläkkeen saajan työkyky muuttuu siten, että muutoksella 1 momentin mukaan on vaikutusta eläkkeen suuruuteen ja

Voimassa oleva laki

jos muutoksen, kun otetaan huomioon myös jo kulunut aika, voidaan arvioida jäävän pysyväksi ainakin vuoden ajaksi, tarkistetaan eläkkeen määrä eläkkeensaajan hakemuksesta tai eläkelaitoksen aloitteesta muutosta lähinnä seuraavan kuukauden alusta. Eläkettä ei kuitenkaan alenneta ajalta, jolta sitä on jo suoritettu, eikä koroteta pitemmältä ajalta kuin eläkkeensaajan tarkistushakemusta tai eläkelaitoksen tarkistustoimenpiteisiin ryhtymistä lähinnä seuraavaa kalenterikuukautta edeltäneiltä kuudelta kuukaudelta.

Ehdotus

jos muutoksen, kun otetaan huomioon myös jo kulunut aika, voidaan arvioida jäävän pysyväksi ainakin vuoden ajaksi, tarkistetaan eläkkeen määrä eläkkeensaajan hakemuksesta tai eläkelaitoksen aloitteesta muutosta lähinnä seuraavan kuukauden alusta, *jollei 4 d §:n säännöksistä muuta johdu*. Eläkettä ei kuitenkaan alenneta ajalta, jolta sitä on jo suoritettu, eikä koroteta pitemmältä ajalta kuin eläkkeensaajan *tarkistushakemuksesta* tai eläkelaitoksen tarkistustoimenpiteisiin ryhtymistä lähinnä seuraavaa kalenterikuukautta edeltäneiltä kuudelta kuukaudelta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1982.

Tätä lakia ei sovelleta aikaisemmin myönnettyyn työkyvyttömyyseläkkeeseen, joka keskeytyksettä jatkuu lain voimaantulon jälkeen.

3.

Laki

lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 1 ja 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 9 päivänä helmikuuta 1962 annetun lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 1 §:n 1 momentti ja 4 §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 1 momentti 20 päivänä syyskuuta 1974 annetussa laissa (750/74) ja 4 §:n 3 momentti 29 päivänä joulukuuta 1972 annetussa laissa (935/72), näin kuuluviksi:

Voimassa oleva laki

1 §.

Työntekijälle, joka työskentelee metsätyössä, uittotyössä, maatalo- ja puutarhatalouden eri töissä, maa-, vesi- ja talonrakennustyössä, maanparannustyössä, turveteollisuustyössä, satamatyössä tai kotimaanliikenteen aluksessa taikka, sikäli kuin asetuksella säädetään, muulla sellaisella alalla, jolle lyhytaikaiset työsuhteet ovat luonteeltaan olemassa, on työnantajan kustannettava eläketurva vanhuuden ja työkyvyttömyyden varalta sekä tällaisen työntekijän omaisille perhe-eläketurva tämän lain mukaan. Mikäli tässä laissa ei toisin säädetä, on soveltuvin osin muu-

Ehdotus

1 §

Työntekijälle, joka työskentelee metsätyössä, uittotyössä, maatalo- ja puutarhatalouden eri töissä, maa-, vesi- ja talonrakennustyössä, maanparannustyössä, turveteollisuustyössä, satamatyössä tai kotimaanliikenteen aluksessa taikka, sikäli kuin asetuksella säädetään, muulla sellaisella alalla, jolle lyhytaikaiset työsuhteet ovat luonteeltaan olemassa, on työnantajan kustannettava eläketurva vanhuuden ja työkyvyttömyyden varalta sekä tällaisen työntekijän omaisille perhe-eläketurva tämän lain mukaan. Mikäli tässä laissa ei toisin säädetä, on soveltuvin osin muu-

Voimassa oleva laki

toin voimassa, mitä työntekijäin eläkelain 3 §:n 2—4 momentissa, 4 §:n 1, 3, 5 ja 6 momentissa, 4 a—4 c §:ssä, 5 b §:n 3 ja 4 momentissa, 7 a—10 §:ssä, 12 §:ssä, 13 §:n 3 momentissa, 14 §:ssä, 15 a—18 §:ssä ja 19 a—23 §:ssä on säädetty.

Ehdotus

toin voimassa, mitä työntekijäin eläkelain 3 §:n 2—4 momentissa, 4 §:n 1, 3, 5 ja 6 momentissa, 4 a—4 d §:ssä, 5 b §:n 3 ja 4 momentissa, 7 a—10 §:ssä, 12 §:ssä, 13 §:n 3 momentissa, 14 §:ssä, 15 a—18 §:ssä ja 19 a—23 §:ssä on säädetty.

4 §

Työkyvyttömyyseläke myönnetään joko määrääjäksi tai toistaiseksi sitä kuukautta lähinnä seuraavan kuukauden alusta, jonka aikana oikeus eläkkeen saamiseen on syntynyt, ei kuitenkaan takautuvasti pitemmältä ajalta kuin eläkkeen hakemista seuraavaa kuukautta edeltäneen vuoden ajalta. Työkyvyttömyyseläke lakkautetaan, kun eläkkeensaajan työkyky on siinä määrin palautunut, ettei hän enää täytä eläkkeen saamisen edellytyksiä.

Työkyvyttömyyseläke myönnetään, *jollei toisin ole säädetty*, joko määrääjäksi tai toistaiseksi sitä kuukautta lähinnä seuraavan kuukauden alusta, jonka aikana oikeus eläkkeen saamiseen on syntynyt, ei kuitenkaan takautuvasti pitemmältä ajalta kuin eläkkeen hakemista seuraavaa kuukautta edeltäneen vuoden ajalta. Työkyvyttömyyseläke lakkautetaan, kun eläkkeensaajan työkyky on siinä määrin palautunut, ettei hän enää täytä eläkkeen saamisen edellytyksiä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1982.

Tätä lakia ei sovelleta aikaisemmin myönnettyyn työkyvyttömyyseläkkeeseen, joka keskeytyksettä jatkuu lain voimaantulon jälkeen.

4.

Laki
maatalousyrittäjien eläkelain 19 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun maatalousyrittäjien eläkelain 19 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 20 päivänä syyskuuta 1974 annetussa laissa (751/74), näin kuuluvaksi:

Voimassa oleva laki

19 §.

Jollei tästä laista muuta seuraa, on soveltuvin osin lisäksi vastaavasti voimassa, mitä työntekijäin eläkelain 3 §:n 3 ja 4 momentissa, 4, 4 b, 4 c, 5 b, 7 a ja 7 c—9 a §:ssä, 11 §:n 1 momentissa, 12 §:n 1 momentin 5 kohdassa, 13 ja 14 §:ssä sekä 16—21 a ja 22 §:ssä sekä lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 10 §:n 3 momentissa on säädetty.

Ehdotus

19 §

Jollei tästä laista muuta seuraa, on soveltuvin osin lisäksi vastaavasti voimassa, mitä työntekijäin eläkelain 3 §:n 3 ja 4 momentissa, 4, 4 b—4 d, 5 b, 7 a ja 7 c—9 a §:ssä, 11 §:n 1 momentissa, 12 §:n 1 momentin 5 kohdassa, 13 ja 14 §:ssä sekä 16—21 a ja 22 §:ssä sekä lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 10 §:n 3 momentissa on säädetty.

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 1982.*

*Tätä lakia ei sovelleta aikaisemmin myön-
nettyyn työkyvyttömyyseläkkeeseen, joka kes-
keytykseltä jatkuu lain voimaantulon jälkeen.*

5.

Laki
yrittäjien eläkelain 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun yrittäjien eläkelain 17 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 20 päivänä syyskuuta 1974 annetussa laissa (752/74), näin kuuluvaksi:

Voimassa oleva laki

17 §.

Jollei tästä laista muuta seuraa, on soveltuvin osin lisäksi vastaavasti voimassa, mitä työntekijäin eläkelain 3 §:n 1, 3 ja 4 momentissa, 4, 4 b, 4 c, 5 b, 7 a ja 7 c—10 §:ssä, 11 §:n 1 momentissa, 12 §:n 1 momentin 5 kohdassa ja 4 momentissa, 13 ja 14 §:ssä sekä 16—21 a ja 22 §:ssä on säädetty.

Ehdotus

17 §

Jollei tästä laista muuta seuraa, on soveltuvin osin lisäksi vastaavasti voimassa, mitä työntekijäin eläkelain 3 §:n 1, 3 ja 4 momentissa, 4, 4 b—4 d, 5 b, 7 a ja 7 c—10 §:ssä, 11 §:n 1 momentissa, 12 §:n 1 momentin 5 kohdassa ja 4 momentissa, 13 ja 14 §:ssä sekä 16—21 a ja 22 §:ssä on säädetty.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1982.

Tätä lakia ei sovelleta aikaisemmin myönnettyyn työkyvyttömyyseläkkeeseen, joka keskeytyksettä jatkuu lain voimaantulon jälkeen.

6.

Laki

merimieseläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 26 päivänä tammikuuta 1956 annetun merimieseläkelain (72/56) 26 §:n 2 momentti ja 28 §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat 30 päivänä joulukuuta 1966 annetussa laissa (739/66), sekä lisätään 28 §:ään, selaisena kuin se on muutettuna mainitulla 30 päivänä joulukuuta 1966 annetulla lailla ja 11 päivänä joulukuuta 1970 annetulla lailla (768/70), uusi 4, 5, 6, 7 ja 8 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

26 §

Vakuutetulla on oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen sen kuukauden alusta, joka lähinnä seuraa työkyvyttömyyden alkamista, ei kuitenkaan takautuvasti vuotta pitemmältä ajalta ennen eläkkeen hakemista.

Työkyvyttömyyseläkettä suoritetaan, jollei 28 §:n 4—8 momentin säännöksistä muuta johdu, sitä kuukautta lähinnä seuraavan kuukauden alusta, jonka aikana oikeus eläkkeeseen on syntynyt, ei kuitenkaan takautuvasti pitemmältä ajalta kuin eläkkeen hakemista seuraavaa kuukautta edeltäneen vuoden ajalta.

28 §

Jos vakuutettu on saanut tämän lain mukaiseen työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeuttavan sairauden, vian tai vamman perusteella sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa, suoritetaan työkyvyttömyyseläkkeestä päivärahaa vastaava osa sairausvakuutusrahastoon.

Täyttä työkyvyttömyyseläkettä suoritetaan, jollei jäljempänä tässä pykälässä toisin säädetä, aikaisintaan sen kalenterikuukauden alusta, joka ensiksi seuraa sairausvakuutuslain (364/63) 27 §:ssä tarkoitetun päivärahan ensisijaisuusajan, 150 ensimmäisen suorituspäivän ja tämän jälkeisten, sanotussa pykälässä tarkemmin määrättyjen viiden tai neljän täyden kalenterikuukauden jälkeen.

Sen estämättä, mitä 3 momentissa on säädetty, täyttä työkyvyttömyyseläkettä suoritetaan 26 §:n 1 momentin mukaisesti, jos eläkehakemus on tehty ennen kuin sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa on maksettu 3 momentissa mainituilta 150 ensimmäiseltä suorituspäivältä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tällöin kuitenkin edellytetään, ettei eläkehakemuksen tekemistä seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä tai, jos tänä aikana on haettu sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa, sen hakemista seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä ole myönnetty työkyvyttömyyden alkamisen jälkeiseen aikaan tai, jos tähän aikaan kohdistuva päiväraha-hakemus on hylätty, sen hylkäämisen jälkeiseen aikaan kohdistuvaa vähintään kuukauden ajalta yhdenjaksaisesti maksettavaa päivärahaa.

Jos osaeläkkeenä myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä saavan työntekijän työkyky muuttuu siten, että hänellä on oikeus saada täyttä työkyvyttömyyseläkettä, täyteen eläkkeeseen sovelletaan 3 momentin säännöksiä. Työkyvyttömyyden jatkuessa työkyvyttömyyseläkettä suoritetaan tällöin osaeläkkeenä täyden työkyvyttömyyseläkkeen alkamiseen saakka.

Jos täysi työkyvyttömyyseläke myönnetään takautuvasti 3 momentin mukaisesti, suoritetaan eläke sairausvakuutusrahastolle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksettua sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa.

Jos työkyvyttömyyseläke myönnetään takautuvasti 4 momentin mukaisesti tai osaeläkkeenä ja samalta ajalta on maksettu päivärahaa sairausvakuutuslain mukaan, suoritetaan eläkettä vain siltä osin kuin sen määrä ylittää samalta ajalta maksetun päivärahan määrän.

Jos työkyvyttömyyseläke 22 §:n 2 momentin mukaisesti suoritetaan kertasuorituksena, työkyvyttömyyseläkkeeseen ei sovelleta, mitä edellä tässä pykälässä on säädetty.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1982.

Tätä lakia ei sovelleta aikaisemmin myönnettyyn työkyvyttömyyseläkkeeseen, joka keskeytyksettä jatkuu lain voimaantulon jälkeen.

Laki

kansaneläkelain 62 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan väliaikaisesti 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun (347/56) kansaneläkelain 62 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on väliaikaisesti muutettuna 19 päivänä joulukuuta 1980 annetulla lailla (834/80), näin kuuluvaksi:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

62 §.

Valtio, kunnat ja eläkelaitos vastaavat kukin omasta osuudestaan eläkkeiden tukiosien kustannuksista. Kunnan osuus määräytyy sen mukaan, mihin kuntien kantokykyluokituksista annetun lain (665/67) mukaiseen kantokykyluokkaan se kuuluu, ja on

1 luokassa	7,5	prosenttia
2 ”	10,6	”
3 ”	13,3	”
4 ”	16,0	”
5 ”	18,7	”
6 ”	21,4	”
7 ”	24,1	”
8 ”	26,8	”
9 ”	29,5	”
10 ”	32,6	”

kunnan 2 momentissa sanotulla tavalla laske-
tusta kustannusosuusperusteesta, kuitenkin niin,
ettei osuus jaettuna kunnassa edellisenä vuote-
na toimitetussa kunnallisverotuksessa määrät-
tyjen veroäyrien luvulla nouse valtioneuvoston
vahvistamaa enimmäismäärää suuremmaksi. Elä-
kelaitoksen osuus kustannuksista on 59 pro-
senttia maksettujen tukiosien yhteismäärästä ja
valtio vastaa tukiosien kustannuksista muulta
kuin edellä mainitulta osalta.

62 §

Valtio, kunnat ja eläkelaitos vastaavat kukin omasta osuudestaan eläkkeiden tukiosien kustannuksista. Kunnan osuus määräytyy sen mukaan, mihin kuntien kantokykyluokituksista annetun lain (665/67) mukaiseen kantokykyluokkaan se kuuluu, ja on

1 luokassa	10,1	prosenttia
2 ”	14,3	”
3 ”	17,9	”
4 ”	21,6	”
5 ”	25,3	”
6 ”	28,8	”
7 ”	32,5	”
8 ”	36,1	”
9 ”	39,8	”
10 ”	43,9	”

kunnan 2 momentissa sanotulla tavalla laske-
tusta kustannusosuusperusteesta, kuitenkin niin,
ettei osuus jaettuna kunnassa edellisenä vuote-
na toimitetussa kunnallisverotuksessa määrät-
tyjen veroäyrien luvulla nouse valtioneuvoston
vahvistamaa enimmäismäärää suuremmaksi. Elä-
kelaitoksen osuus kustannuksista on enintään
60 prosenttia maksettujen tukiosien yhteismää-
räästä ja valtio vastaa tukiosien kustannuksista
muulta kuin edellä mainitulta osalta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 1982 ja on voimassa sen ajan, jolta va-
kuutetun kansaneläkevakuutusmaksua peritään
alle 2,25 penniä veroäyriä.